

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE FRIČOVCE“

v rozsahu podľa prílohy č.5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

Obsah :

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

str. 4

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

2. Sídlo

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajinami (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

4

1. Názov

4

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

4

3. Dotknuté obce

4

4. Dotknuté orgány

4

5. Schvaľujúci orgán

5

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

5

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

5

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

5

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

5

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

8

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

8

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

9

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

10

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

11

3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

13

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

13

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita)

14

6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

14

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	15
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	15
1. Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia	15
2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh)	15
3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia	15
4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd	15
5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd	16
6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov	16
7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita	18
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)	19
9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	20
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	22
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)	22
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)	23
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	23
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	23
1. Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy	24
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	24
3. Vplyvy na klimatické pomery	24
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)	24
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	24
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	24
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	25
8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	25
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	25
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	26
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	26

12. Iné vplyvy	26
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	26
14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu	26
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	27
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	28
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	28
2. Porovnanie variantov	28
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	29
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	29
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	30
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	30
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	30
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	30

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE FRIČOVCE“

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie: Obec Fričovce

2. Sídlo: Obecný úrad Fričovce, 082 37 Fričovce 34

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajinami (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie:

Ing. Stanislav Imrich, 082 36 Šindliar 138 , tel. 0917 566 851

Miesto na konzultácie: Ateliér Urbeko, Konštantínova 3, 080 01 Prešov, tel. 051/ 7722 071, urbeko.urbeko@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov: Územný plán obce Fričovce

2. Územie: Prešovský kraj, okres Prešov, obec Fričovce, katastrálne územie Fričovce

3. Dotknuté obce:

Obec Široké, OcÚ, 082 37 Široké 118

Obec Šindliar, OcÚ 082 36 Šindliar 144

Obec Štefanovce, OcÚ, Štefanovce 14, 082 35 Hendrichovce

Obec Hendrichovce, OcÚ, 082 35 Hendrichovce 72

Obec Chminianske Jakubovany, OcÚ, Chminianske Jakubovany 82, 082 33 Chminianska Nová Ves.

4. Dotknuté orgány:

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, ŠVS, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, ŠSOH, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, ŠSOO, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor pozemkový a lesný , Masarykova 10, 080 01 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Okresný úrad Prešov, odbor CO a krízového riadenia, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov

Krajský pamiatkový úrad Prešov , Hlavná 115, 080 01 Prešov

Obvodný bankský úrad Košice, Timonova 23, 040 01 Košice

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov, Hollého 5, 080 01 Prešov

Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov, Levočská 112, 080 01 Prešov

Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, Požiarnická 1, 080 01 Prešov

Ministerstvo obrany SR, Komenského 39/A, 040 01 Košice

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo Fričovce

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Riešené územie obce Fričovce leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Riešenie územnoplánovacej dokumentácie obce nemá cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú typické treťohorné flyše vo vnútrokarpatskom paleogéne. Územie leží na flyšových vývoch oligocénu, sčasti vrchného – stredného eocénu, ktoré tvoria prevažne pieskovce, miestami so zlepcami. Na tomto podklade sa vyvinuli kvartérne útvary. Vo vrchovinovej časti sú kvartérne sedimenty chudobné, sú to len nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty. Na svahoch údolia Svinky sa vyskytujú plošinové a stráňové hlinité, hlinito-ílovité až hlinito-skeletové sedimenty, na dne údolja povrch tvoria fluvialno-nívné sedimenty.

V katastri prevládajú hnedé pôdy nasýtené až nenasýtené, sprievodné rankre, lokálne hnedé pôdy oglejené, vyvinuté na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách.

V katastri obce Fričovce sú podľa evidencie nehnuteľností zastúpené jednotlivé druhy pozemkov takto:

Plocha	%	Výmera (ha)
Orná pôda	21,2	181,6366
Lúky a pasienky	41,3	353,7963
Záhrady	1,4	12,1246
Ovocné sady	0,6	4,9430
Lesy	18,2	155,8989
Vodné plochy	2,5	21,2627
Zastavané plochy	7,3	62,7757
Ostatné	7,5	64,6107
Celkom:	100	857,0485

Pri vypracovaní ÚPN obce boli rešpektované zásady ochrany PPF tak, ako sú stanovené zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy. Podľa tohto zákona poľnohospodársku pôdu je možné použiť na stavebné účely a na iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.

V katastri obce sa nenachádzajú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ), zaradené do 1.-4. kvalitatívnej skupiny. Poľnohospodárska pôda je zaradená do 6. – 9. Skupiny BPEJ.

V rámci riešenia ÚPN obce je navrhnutých niekoľko nových lokalít a plôch, ktoré sú situované buď v zastavanom území obce alebo mimo neho. Ich vyznačenie je v grafickej časti ÚPN. Navrhované nové lokality a plochy na výstavbu sú situované prevažne na poľnohospodársky pôdny fond. Nie sú navrhované na plochy vybudovaných závlah alebo hydromelioračných zariadení. Všetky lokality a plochy na výstavbu sú situované na pôdy so 6.-9. bonitou BPEJ.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Obec Fričovce nemá vybudovaný obecný vodovod a nemá dostatok kvalitnej pitnej vody. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou zväčša individuálne z jednotlivých domových studní, len v malej časti obce v okolí materskej školy je vybudovaný lokálny

vodovod so zdrojom vody v studni. Voda zo studní v mnohých prípadoch vykazuje znečistenie po stránke bakteriologickej a chemickej, čím nevyhovuje predpísanej STN. Domové studne nespĺňajú ani podmienky hygienickej ochrany vodného zdroja. V katastrálnom území obce resp. v širšom okolí sa nenachádza žiadny vodný zdroj, ktorý spĺňa požiadavky na množstvo a kvalitu vody potrebné pre zásobovanie celej obce pitnou vodou. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice, nevlasťní v katastri obce žiadne zariadenia a neplánuje v súčasnosti v ňom ani žiadne investície.

Obec má spracovaný projekt výstavby obecného vodovodu s vodnými zdrojmi v lokalite Do ulíc v údolí Stašovského potoka, na ktorý bolo v roku 2010 vydané aj stavebné povolenie. Zdrojom vody majú byť dve pramenné záchytky južne od obce. Z pramenných záchytiok bude voda vedená do vodojemu $2 \times 50 \text{ m}^3$ a zásobovacím potrubím DN 150 do obce, kde budú napojené rozvážacie potrubia DN 150, 125, 100 a 80, ktoré zabezpečia gravitačnú dodávku vody odberateľom. Hydrodynamický tlak v sieti pri Q_p až Q_h sa bude pohybovať v rozmedzí 0,15 – 0,60 MPa. Potrubie je navrhnuté z tlakového potrubia HDS-PE, celková dĺžka vyprojektovanej vodovodnej siete je 7269 m. Vodovodné potrubia budú vedené sčasti pod miestnymi komunikáciami a sčasti po súkromných pozemkoch obyvateľov obce.

Vodovod zabezpečí zásobovanie časti obce pitnou vodou a potrebu požiarnej vody pre hasenie požiarov. Na tento účel sú na rozvážacom potrubí navrhnuté nadzemné a podzemné požiarne hydranty.

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre obytnú zónu je urobený na základe navrhovaných kapacít obytnej zóny.

V rámci obytnej zóny uvažujeme s počtom obyvateľov **1280** osôb.

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z., kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje s potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce počítame s potrebou $25 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$.

Priemerná denná potreba Q_p

Obytné pásmo a technická vybavenosť : $1280 \text{ obyv} \times 160 \text{ l.ob}^{-1}.\text{d}^{-1} = 204\,800 \text{ l.d}^{-1} = 2,37 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna denná potreba Q_m

$Q_m = Q_p \cdot k_d = 204\,800 \times 1,6 = 327\,680 \text{ l.d}^{-1} = 3,79 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna hodinová potreba Q_h

$Q_h = Q_m \cdot k_h = 327\,680 \times 1,8 = 589\,824 \text{ l.d}^{-1} = 6,83 \text{ l.s}^{-1}$

Vodný zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť, vodný zdroj s výdatnosťou **min. $3,8 \text{ l.s}^{-1}$** .

V katastrálnom území obce resp. v širšom okolí sa nenachádza žiadny vodný zdroj, ktorý spĺňa požiadavky na množstvo a kvalitu vody potrebné pre zásobovanie obce pitnou vodou. Vodné zdroje v lokalite Do ulíc v údolí Stašovského potoka, ktoré majú byť využívané pre zásobovanie vodou v obci podľa spracovaného projektu, majú kolísavú výdatnosť od minimálne 2,1 l/s do maximálne 4,1 l/s a nie sú dostatočné pre zásobovanie celej obce, lebo zaručujú krytie potreby vody len pre cca 700 ľudí, čo je menej ako súčasný aj výhľadový počet obyvateľov obce.

V rámci koncepcie rozvoja vodného hospodárstva stanoveného v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja bolo navrhnuté rozšírenie Prešovského skupinového vodovodu (PSV) o prívodný rad v smere M. Šariš, Župčany, Švinia, Chminianska N. Ves, Bertotovce, Hermanovce, Jarovnice, Ražňany s prepojením na PSV v Sabinove a V. Šariši. Z Hermanoviec bude vybudovaný prívodný zásobovací rad do Fričoviec.

Potreba vody pre obce sa zabezpečí z jestvujúceho vodného zdroja Tichý Potok a podzemných vodných zdrojov hornej Torysy. Akumulácia vody pre záujmové obce sa navrhuje zo samostatných vodojemov. K jednotlivým obciam sa od navrhovaných vodojemov vybudujú samostatné rozvodné siete.

V súlade s uvedenou koncepciou obsiahnutou v riešení ÚPN VÚC Prešovský kraj navrhujeme na zásobovanie obce pitnou vodou využívať okrem vodných zdrojov v lokalite Do ulíc aj pitnú vodu z Prešovského skupinového vodovodu. Efektívnosť navrhovaného technického riešenia predstavuje skutočnosť, že technické riešenie zahŕňa širší územný celok a zabezpečuje možnosť postupného napájania ďalších lokalít na skupinový vodovodný systém.

Pre spotrebisko je potrebný tento objem akumulácie vody :

Celková potreba vody: $Q_m = 3,79 \text{ l.s}^{-1} = 327,46 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$

Potrebný min. objem : $Q_m \times 60\% = 327,462 \times 0,6 = 196,5 \text{ m}^3$

V územnom pláne je navrhovaná akumulácia vody v objeme 300 m³. Táto akumulácia predstavuje 91,6 % z maximálnej dennej potreby pre obyvateľstvo a vybavenosť, čím vytvára možnosť zásobovania aj výrobných areálov. V projekte výstavby obecného vodovodu je navrhnutá výstavba vodojemu 2 x 50 m³ s minimálnou hladinou vo výške 498,55 m n.m. . Pre využitie vody z Prešovského skupinového vodovodu bude vybudovaný samostatný vodojem 2 x 100 m³ osadený v nadmorskej výške cca 470 m n.m. tak, že zabezpečí dostatok vody na zásobovanie vodou pre II. tlakové pásmo v lokalitách Bednárovec a Výhon a zároveň dopĺňanie I.tlakového pásma. Do doby vybudovania vodojemu budú lokality v II. tlakovom pásme zásobované pitnou vodou z lokálnych automatických tlakových staníc.

Odkanalizovanie

Obec Fričovce má vybudovaný delený kanalizačný systém na odvedenie splaškových odpadových vôd s obecnou čistiarnou odpadových vôd, umiestnenou v areáli bývalého hospodárskeho dvora.

Splaškovú kanalizáciu tvoria jednotlivé stoky DN 300 mm, pričom hlavná stoka, vedúca po pravom brehu Svinky, mala byť podľa pôvodného konceptu predĺžená až do obce Široké. Splaškové odpadové vody sú čistené v MČOV Fričovce na východnom okraji obce. Do ČOV sa privádzané splaškové vody prečerpávajú z prečerpávacej stanice umiestnenej pri vjazde na bývalý hospodársky dvor. Mechanicko – biologická čistiareň odpadových vôd má kapacitu pre 1200 ekvivalentných obyvateľov. Okrem odpadových vôd z obce Fričovce sú v nej čistené aj odpadové vody z obce Šindliar, z ktorej sú privádzané samostatnou kmeňovou stokou vybudovanou pozdĺž Kopytovského potoka. Prečistené odpadové vody sú odvádzané do potoka Svinka. Kanalizáciu a ČOV prevádzkuje obec.

Podľa koncepcie rozvoja kanalizácií zakotvenej v územnom pláne VÚC Prešovský kraj má byť dobudovaná skupinová kanalizácia pre obce Fričovce, Široké, Šindliar a Lipovce so spoločnou ČOV Fričovce, ktorá by na tento účel musela byť zrekonštruovaná na vyššiu kapacitu.

Odvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych komunikácií a cesty I. a III. triedy je systémom rigolov vedených obojstranne, resp. jednostranne pozdĺž ciest. Diaľnica D1 má vybudovanú dažďovú kanalizáciu. Vyústenie dažďovej kanalizácie je do miestnych vodných tokov ústiacich do Malej Svinky.

Výpočet množstva odpadových vôd: Množstvo odpadových splaškových vôd je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2040:

Priemerná denná potreba Q_p

Obytné pásmo a technická vybavenosť : 1280 obyv x 160 l.ob⁻¹.d⁻¹ = 204 800 l.d⁻¹ = 2,37 l.s⁻¹

Maximálna denná potreba Q_m

$Q_m = Q_p \cdot k_d = 204\,800 \times 1,6 = 327\,680 \text{ l.d}^{-1} = 3,79 \text{ l.s}^{-1}$.

Výpočet prietoku splaškových vôd

Maximálny hodinový prietok

$\max Q_{sh} = Q_m \times S1 = 3,79 \text{ l.s}^{-1} \times 2,15 = 8,15 \text{ l.s}^{-1}$

Minimálny hodinový prietok

$\min Q_{sh} = Q_{priem} \times S2 = 2,37 \text{ l.s}^{-1} \times 0,6 = 1,42 \text{ l.s}^{-1}$

Návrh koncepcie technického riešenia

Splašková kanalizácia bude v obci dobudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach zastavaného územia obce. Kanalizácia bude gravitačná. Dobudovaná bude aj skupinová kanalizácia dobudovaním kanalizácií v obciach Lipovce a Široké, z ktorej bude vybudovaná samostatná kmeňová stoka pozdĺž cesty I. triedy s napojením na hlavnú stoku obce Fričovce na západnom okraji obce. Pre napojenie obce Široké na ČOV Fričovce je nutné je zrekonštruovať ju na kapacitu 5000 EO

Denná produkcia znečistenia podľa BSK, CHSK a NL

$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}$, $CHSK = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}$, $NL = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Znečistenie		
		BSK ₅	CHSK	NL
Fričovce	1280	76,80	153,60	70,40

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

V katastri obce Fričovce nie sú známe ani využívané žiadne ložiská nerastných surovín alebo prírodné energetické zdroje. Využitelnými prírodnými surovinami sú len v obmedzenom množstve biomasa a voda. Biomasa sa produkuje na lesných a poľnohospodárskych plochách a voda je dostupná ako povrchová voda vodných tokov, pramenitá aj podzemná voda.

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

V katastri obce nie sú žiadne prírodné alebo technické zdroje energie. V obci sa spotrebovávajú elektrická energia a zemný plyn.

Obec Fričovce je na el. energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV prípojnou linkou z kmeňového vedenia č.203, vedúceho z ES Prešov I. Trafostanice v obci určené pre maloodber sú v správe VSE. Celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc pre obyvateľstvo v obci je 1500 kVA. Okrem toho sú do siete na území obce zapojené aj ďalšie účelové trafostanice pre vyhradených odberateľov – Inžinierske stavby, Národnú diaľničnú spoločnosť a pre O2 Telefónica.

Celkový inštalovaný príkon trafostaníc v katastri obce je 2000 kVA, pre zásobovanie zástavby v obci je využiteľných 1500 kVA.

Distribučná sieť vyvedená z NN trafostaníc je sčasti pôvodná a sčasti zrekonštruovaná. Zrekonštruovaná časť je vyhotovená izolovanými vodičmi AES 4x120, NFA 2X 4x70 a NFA2X 4x35, pôvodná vodičmi AIFe 42 až 70. Podperné body sú prevažne betónové a časť z nich je umiestnená v predzáhradkách rodinných domoch. Prípojky k domom sú najčastejšie vzdušné závesným káblom AYKYz 4x16 alebo zemným káblom AYKY 4x16. Distribučná sieť NN v obci je vo vyhovujúcom stave – jej väčšia časť bola rekonštruovaná.

Obec má pôvodne 287 rodinných a 3 bytové domy a 1092 obyvateľov.

Navrhovaný počet rodinných domov v roku 2030 je 305 a v bytových domoch celkovo 40 bytov. Predpokladaný počet obyvateľov je 1280.

Prehľad pre stanovenie spotrebiteľských skupín podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu č.2 z roku 1982:

kategória "A" - 90 % t.j. 310 b.j.- el.energiu využíva na svietenie a drobné domáce spotrebiče

kategória "B" - 10 % t.j. 35 b.j. - detto ako "A" + príprava pokrmov a ohrev teplej úžitkovej vody.

K celkovému počtu treba pripočítať už spomínané objekty ZŠ, kaštieľ a kostol, ktoré využívajú pre akumuláciu tepla a ohrev vody nočný prúd.

Podielové zaťaženie za bytový fond:

$S_{\max \text{ byt}} = 312,51 \text{ kVA}$

Podielové zaťaženie za občiansku vybavenosť:

$S_{\text{vybav}} = 193,0 \text{ kVA}$

Podielové zaťaženie za výrobnú zónu:

$S_{\text{výroba}} = 240,0 \text{ kVA}$

Výsledné podielové zaťaženie za celé sídlo:

$S_{\text{celk.}} = S_{\max \text{ byt}} + S_{\text{vybav}} + S_{\text{výroba}}$

$S_{\text{celk.}} = 312,51 \text{ kVA} + 193,0 \text{ kVA} + 240,0 \text{ kVA}$

$S_{\text{celk.}} = 745,51 \text{ kVA}$

Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu je evidentná dostatočná výkonová rezerva. Ak by vznikla lokálna potreba vyššieho príkonu alebo dosiahnutia vhodných napätových pomerov bude možné dosiahnuť to rekonštrukciou niektorej z existujúcich trafostaníc.

Obec Fričovce je zásobovaná teplotou z vlastných kotolní jednotlivých objektov, ktoré sú plynofikované, výnimočne elektrifikované.

Ako zdroj zemného plynu je na západnej hranici obce, ale už v katastrálnom území Široké, postavená regulačná stanica plynu, ktorá je napojená na VTL rozvod DN 200 PN 4,0 MPa vedený od Veľkého Šariša smerom na obec Vítaz. Výkon regulačnej stanice je 1200 Nm³/hod.

Miestne plynovody v jednotlivých častiach obce sú realizované ako STL plynovody s tlakovou hladinou PN 0,1 MPa. Stredotlaké rozvody dimenzie DN 100 sú vedené v krajnici miestnej komunikácie. Miestne plynovody sú osadené v zemi na verejných priestranstvách, v okrajoch miestnych komunikácií a v chodníkoch.

Regulácia tlaku plynu STL/NTL u jednotlivých odberateľov je domovými regulátormi tlaku typu Alz/BD s integrovaným zabezpečovacím zariadením.

Bilancia potreby plynu.

Bytový fond bude zásobovaný zemným plynom naftovým pre účely vykurovania, prípravy TUV a prípravu jedál.

Pri výpočte potreby obyvateľstva treba uvažovať s dosiahnutím 85-90 % plynofikácie. Pri výpočte spotreby plynu metódou špecifických spotrieb sa odporúča uvažovať s týmito hodnotami:

NAVRHOVANÉ RIEŠENIE

Druh použitia:

1. a/ bytový fond 345 b.j. x 0,13 m ³ /h41,85 m ³ /h
b /byt.fond prípr.TVUŽ 345 x 0,269,0 m ³ /h
c /byt.f. vykurovanie 345 x 1,5517,5 m ³ /h

Spolu :	628,35 m ³ /hod
2. Obč. a tech. vybavenosť	45,9 m ³ /h
3. Výrobné areály :	49,9 m ³ /h

Navrhovaná max.spotreba celkom:724,15 m³/h

Vyťaženosť existujúcej RS 1200 m³/hod bude teda na 60 %, pretože celková spotreba bude cca 725 m³/hod.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Fintice sú obcou ležiacom v hlavnom dopravnom koridore Slovenskej republiky, multimodálnom koridore V.a Európskej únie. Dopravne je územie obce prístupné z východu a západu diaľnicou D1 a cestou I.triedy č.18. Tieto smery tvoria pre obec základný prístup k nadradenej cestnej sieti i iným druhom dopravy a zároveň prístup k pracovným príležitostiam a vyššej občianskej vybavenosti. Diaľničný úsek D1 Behárovce – Fričovce v súčasnosti končí na východnom okraji katastra obce, kde je čiastočne vybudovaná križovatka, ktorá napája diaľnicu na cestu I/18. Dobudovanie diaľničného úseku Fričovce – Svinia je plánované na rok 2015. Diaľnica je vybudovaná v kategórii D 26,5/120. Podľa sčítania dopravy v roku 2010 bola intenzita dopravy na úseku diaľnice D1 Behárovce – Fričovce 11 475 vozidiel za 24 hod., podiel nákladnej dopravy bol 26,7 %.

Obcou prechádza v smere východ – západ trasa cesty I.triedy č.18, ktorá je hlavnou komunikáciou v obci, na ktorú sa priamo napájajú miestne komunikácie. Podľa sčítania dopravy v roku 2010 bola intenzita dopravy na tejto ceste v prieťahu obcou Fričovce 2032 vozidiel za 24 hod., podiel nákladnej dopravy bol 25,4 %.

Na východnom okraji obce sa na cestu I/18 napája cesta III.triedy č. 018188 Fričovce – Lačnov, vedúca údolím Kopytovského potoka severným smerom do obcí Šindliar, Lipovce a Lačnov. Vzhľadom na lokálny význam a nízku intenzitu dopravy sa na ceste III/018188 nevykonáva sčítanie dopravy.

Trasami ciest I. a III. triedy vedú linky pravidelnej autobusovej dopravy, vedúce do obce z mesta Prešov, ktoré obec spájajú aj so susednými obcami Široké, Šindliar a Hendrichovce. S ďalšou susednou obcou, Chminianskymi Jakubovcami, nemajú Fričovce priame cestné spojenie, dopravné spojenie s ňou je len po poľných a lesných cestách.

ZÁKLADNÝ KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Základom komunikačnej siete v zastavanom území obce bude naďalej cesta I/18, v extraviláne aj na ňu nadväzujúca cesta III/018188, ktoré budú zbernými komunikáciami. Prieťah cesty I.triedy cez obec treba šírko upraviť na kategóriu MZ 8/60 a dobudovať chýbajúce úseky aspoň jednostranného chodníka. Cestu III. triedy upraviť na kategóriu S 7,5/60, tu nie je potrebné budovať peší chodník. Na reguláciu rýchlosti automobilov je potrebné na prieťahu cesty I. triedy obcou vybudovať prvky upokojenia dopravy. Na vjazde do obce od Prešova ním bude okružná križovatka s cestou III/18188, na vjazde v smere od Širokého bude vybudovaný spomaľovací ostrovček v úseku za bývalou čerpacou stanicou pohonných hmôt. V centre obce pri obecnom úrade bude spomaľovacím prvkom prechod pre chodcov so stredovým ostrovčekom.

Väčšina miestnych komunikácií má funkciu obslužnú, hlavné z nich budú v rámci možností postupne upravované na kategóriu MO 6,5/50 až 7,5/50. Veľmi dôležitou časťou navrhnutého dopravného systému sú priečne vedené komunikácie, ktoré prepájajú hlavné, pozdĺžne ulice.

Tie z existujúcich miestnych komunikácií, ktoré sú málo dopravne zaťažené a nemajú predpoklad na rozširovanie, budú premenené na ukľudnené komunikácie s obmedzením automobilovej dopravy. Tieto komunikácie môžu mať šírku od 3 do 5 m a dláždený povrch. Tie existujúce komunikácie, ktoré sú šírko nevyhovujúce, budú upravené na jednosmerné ulice ale s obojsmernou premávkou cyklistov.

Na existujúcej komunikačnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Tam, kde nie je možná úprava rozhľadových pomerov, je potrebné osadenie dopravných značiek určujúcich prednosť v jazde.

PARKOVACIE PLOCHY, GARÁŽE A DOPRAVNÉ PRIESTRANSTVÁ

Súčasťou návrhu dopravného systému sú parkoviská pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Sú navrhované najmä v centre obce a pri ihrisku. Samostatné parkovanie plochy musia byť vybudované aj v podnikateľských zónach, kde je potrebné vybudovať aj plochu pre odstavovanie nákladných vozidiel autodopravcov sídlacích v obci v areáli ponúkajúce aj ďalšie služby (autoservis, pneuservis, čistenie áut a pod.). Na tento motoristický areál je navrhnuté využiť súčasný areál betonárky Inžinierskych stavieb po jej dožití po ukončení výstavby diaľnice D1.

Na ploche bývalého hospodárskeho dvora je vybudovaná čerpacia stanica pohonných hmôt, ktorú je potrebné dobudovať výstavbou štandardného prevádzkového objektu a celkovou úpravou areálu.

HROMADNÁ VEREJNÁ DOPRAVA

Pravidelnú prímestskú hromadnú verejnú dopravu osôb z obce zabezpečuje v súčasnosti podnik SAD Prešov. Diaľkové autobusové linky, prechádzajúce obcou, prevádzkujú rôzni iní dopravcovia. V obci sú tri dvojice zastávok, navrhujeme vytvoriť štvrtú dvojicu zastávok na znamenie pri futbalovom ihrisku.

Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je v územnom pláne navrhnuté dobudovanie zastávkových ník pre zastávky na prietahu cesty I. triedy cez obec, pri križovatke ciest I. a III. triedy a pri futbalovom ihrisku.

PEŠIE KOMUNIKÁCIE A PLOCHY

Pozdĺž zberných a obslužných miestnych komunikácií sú navrhnuté minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 2 m. Okrem nich sú v obci aj samostatné pešie chodníky, vytvárajúce priečne prepojenia medzi jednotlivými ulicami. Samostatná sústava peších chodníkov je v parku pri kaštieli.

V obci bude pokračovať úprava verejných priestranstiev, v rámci ktorej sa majú vytvoriť v okolí zariadení občianskej vybavenosti pešie rozptylové a úžitkové plochy doplnené sadovými úpravami. Pre tieto úpravy je potrebné spracovať podrobnejšie projekty.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky automobilové komunikácie, využívanie cesty I. triedy cyklistami je však nevhodné a nebezpečné. Preto je v obci navrhnuté vytvorenie hlavnej cyklistickej trasy, vedúcej obcou súbežne s cestou I. triedy, po miestnych komunikáciách vedúcich popri vodnom toku Svinka. Mimo zastavané územie bude táto trasa pokračovať po navrhovanej cyklistickej cestičke do obcí Široké a Hendrichovce. Vytvorí sa tým celistvý úsek základnej cyklistickej trasy mikroregiónu a zároveň diaľkovej cyklistickej trasy vedúcej z Prešova na Spiš (Krompachy, Spišské Podhradie). Samostatná cyklistická cestička je navrhnutá aj súbežne s cestou III. triedy Fričovce – Šindliar (Lačnov), jej cieľom bude rekreačná oblasť Lipovce – Kamenná baba.

Katastrom obce prechádza cykloturistická trasa č. 5873 Okolo Svinky, vedená z obce Lipovce po ceste III/018188 a po ceste I. triedy č.18 cez Fričovce do obce Široké. Po vybudovaní navrhovaných cyklocestičiek pozdĺž Kopytovského potoka a Svinky bude presmerovaná na nemotoristické a uľudnené komunikácie.

Ďalšie cyklistické trasy budú vyznačené v katastri obce po spevnených aj nespevnených verejných a účelových komunikáciách. Návrh trás je vyznačený vo výkresovej časti územného plánu. Obec je potrebné spojiť značkovanou cyklistickou trasou po spevnenej účelovej ceste s lokalitou Kanné.

ÚČELOVÉ KOMUNIKÁCIE

Účelové poľnohospodárske a lesné komunikácie nadväzujú na cesty I. a III. triedy a miestne komunikácie. Najvýznamnejšou je účelová cesta v doline Kanného potoka, ktorú je potrebné zrekonštruovať (obnoviť).

DOPRAVNÉ ZARIADENIA

Pôvodná čerpacia stanica pohonných hmôt, vybudovaná západne od obce pri ceste I. triedy, bola po otvorení diaľničného úseku okolo obce zrušená. V súčasnosti je v prevádzke provizórna čerpacia stanica v areáli bývalého hospodárskeho dvora, má však len obmedzený sortiment 2 druhov palív – 95 oktanový benzín a motorovú naftu.

V obci je v prevádzke autoservis a pneuservis.

II. Údaje o výstupoch

1. **Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.**

Obec Fričovce leží v oblasti, ktorú nezasahuje žiadny významnejší diaľkový ani lokálny zdroj znečistenia ovzdušia. Obec sa nenachádza v území, pre ktoré by bolo z hľadiska miery znečistenia ovzdušia potrebné vyhlásiť oblasť riadenia kvality ovzdušia. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia je doprava vedúca po diaľnici a ceste I. triedy produkciou výfukových plynov.

Miera znečistenia ovzdušia z dopravy na celkovom imisnom zaťažení ovzdušia v obci je priamo závislá od intenzity dopravy na cestách prechádzajúcich katastrom obce. Najvyššia intenzita dopravy je na úseku diaľnice D1 (11475 vozidiel za

deň v roku 2010), nižšia je na ceste I/18, ktorá tvorí prietah samotnou obcou (2032 vozidiel za deň v roku 2010), a najnižšia na ceste III. triedy vedúcej do Šindliara (na nej sa sčítanie dopravy nevykonáva).

Miestnymi zdrojmi znečistenia sú aj domáce kúreniská (prevažné palivo zemný plyn). Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Emisie základných znečisťujúcich látok z lokálnych kúrenísk pochádzajú zo spaľovania fosílnych palív alebo dreva. Pozitívny vplyv na emisnú hladinu v obci a jej okolí má plynofikácia obce. V návrhu územného plánu sa naďalej počíta so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla pre obytnú zástavbu

V obci sa nevykonáva meranie kvality ovzdušia.

Riešenie územného plánu počíta s budovaním prvkov ukľudnenia dopravy výstavbou spomaľovacích retardérov a chráneného prechodu na prietahu cesty I.triedy, a organizáciou dopravy v obytných zónach. Znížením rýchlosti vozidiel v obytných zónach sa zníži aj produkcia znečisťujúcich látok do ovzdušia. Na imisnú situáciu v zastavanom území obce bude mať priaznivý vplyv aj navrhované dobudovanie protihlukovej steny a izolačnej bariéry zelene pozdĺž trasy diaľnice D1, ktoré obmedzia prenikanie exhalátov do obce. V novonavrhovanej zástavbe sa predpokladá na vykurovanie a varenie využívanie prevažne zemného plynu a elektrickej energie.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Obec Fričovce nemá vybudovaný obecný vodovod a nemá dostatok kvalitnej pitnej vody. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou zväčša individuálne z jednotlivých domových studní, len v malej časti obce v okolí materskej školy je vybudovaný lokálny vodovod so zdrojom vody v studni. Voda zo studní v mnohých prípadoch vykazuje znečistenie po stránke bakteriologickej a chemickej, čím nevyhovuje predpisanej STN. Domové studne nespĺňajú ani podmienky hygienickej ochrany vodného zdroja.

V katastrálnom území obce resp. v blízkom okolí sa nenachádza žiadny vodný zdroj, ktorý spĺňa požiadavky na množstvo a kvalitu vody potrebné pre zásobovanie obce pitnou vodou. Vodné zdroje v lokalite Do ulíc v údolí Stašovského potoka, ktoré majú byť využívané pre zásobovanie vodou v obci podľa spracovaného projektu, majú zaručenú výdatnosť 2,1 l/s a nie sú dostatočné pre zásobovanie celej obce, lebo zaručujú krytie potreby vody len pre cca 700 obyvateľov, t.j. 55% výhľadového počtu obyvateľov v roku 2030.

Základným prínosom územného plánu je riešenie koncepcie zásobovania vodou pre celú obec a jej výhľadovú potrebu vody. Potreba vody pre obec sa zabezpečí z jestvujúceho vodného zdroja Tichý Potok a podzemných vodných zdrojov hornej Torusy. V povodí Malej Svinky bude vybudovaný prívodný vodovodný rad napojený na Prešovský skupinový vodovod. Akumulácia vody pre záujmové obce sa navrhuje zo samostatných vodojemov pre čiastkové územia. K jednotlivým obciam sa od navrhovaných vodojemov vybudujú samostatné rozvodné siete. Efektívnosť navrhovaného technického riešenia predstavuje skutočnosť, že zahŕňa širší územný celok a zabezpečuje možnosť postupného napájania obcí na skupinový vodovodný systém. Pri návrhu kapacity stavebných objektov je potrebné počítať s využívaním vodovodu pre zásobovanie jestvujúcej zástavby obce Fričovce a navrhovanej obytnej výstavby. Preto je potrebné kapacity vodovodu počítať na spoločný výhľadový stav.

Pre spotrebisko je potrebný tento objem akumulácie vody :

Celková potreba vody: $Q_m = 3,79 \text{ l.s}^{-1} = 327,46 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$

Potrebný min. objem : $Q_m \times 60\% = 327,462 \times 0,6 = 196,5 \text{ m}^3$

Navrhnutá je akumulácia vody v **objeme 300 m³**. Táto akumulácia predstavuje 91,6 % z maximálnej dennej potreby pre obyvateľstvo a vybavenosť, čím vytvára možnosť zásobovania aj výrobných areálov v obci a rezervu pre ďalší rozvoj. V projekte výstavby obecného vodovodu je navrhnutá výstavba vodojemu 2 x 50 m³ s minimálnou hladinou vo výške 498,55 m n.m. . Pre využitie vody z Prešovského skupinového vodovodu bude vybudovaný samostatný vodojem 2 x 100 m³ osadený v nadmorskej výške cca 470 m n.m. tak, že zabezpečí dostatok vody na zásobovanie vodou pre II. tlakové pásmo v lokalitách Bednárovec a Výhon a zároveň dopĺňanie I.tlakového pásma. Do doby vybudovania vodojemu budú lokality v II. tlakovom pásme zásobované pitnou vodou z lokálnych automatických tlakových staníc.

Obec Fričovce má vybudovaný delený kanalizačný systém – splaškovú kanalizáciu na odvedenie splaškových odpadových vôd s obecnou čistiarnou odpadových vôd, umiestnenou v areáli bývalého hospodárskeho dvora, a dažďovú kanalizáciu na odvedenie dažďových vôd do miestnych vodných tokov.

Splaškovú kanalizáciu tvoria jednotlivé stoky DN 300 mm, pričom hlavná stoka, vedúca po pravom brehu Svinky, mala byť podľa pôvodného konceptu predĺžená až do obce Široké. Splaškové odpadové vody sú čistené v MČOV Fričovce na východnom okraji obce. Do ČOV sa privádzané splaškové vody prečerpávajú z prečerpávacej stanice umiestnenej pri vjazde na bývalý hospodársky dvor. Mechanicko – biologická čistiareň odpadových vôd typu BioCompact má kapacitu pre 1250 ekvivalentných obyvateľov. Okrem odpadových vôd z obce Fričovce sú v nej čistené aj odpadové vody z obce Šindliar, z ktorej sú privádzané samostatnou kmeňovou stokou vybudovanou pozdĺž Kopytovského potoka. Prečistené odpadové vody sú odvádzané do potoka Svinka. Kanalizáciu a ČOV prevádzkuje obec.

Podľa koncepcie rozvoja kanalizácií zakotvenej v územnom pláne VÚC Prešovský kraj má byť dobudovaná skupinová kanalizácia pre obce Fričovce, Široké, Šindliar a Lipovce so spoločnou ČOV Fričovce, ktorá na tento účel bude zrekonštruovaná na vyššiu kapacitu.

Množstvo odpadových splaškových vôd z obce Fričovce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2040:

Priemerná denná potreba Q_p

Obytné pásmo a technická vybavenosť : $1280 \text{ obyv} \times 160 \text{ l.ob}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 204\,800 \text{ l.d}^{-1} = 2,37 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna denná potreba Q_m

$Q_m = Q_p \cdot k_d = 204\,800 \times 1,6 = 327\,680 \text{ l.d}^{-1} = 3,79 \text{ l.s}^{-1}$.

Výpočet prietoku splaškových vôd

Maximálny hodinový prietok
 $\max Q_{sh} = Q_m \times S1 = 3,79 \text{ l.s}^{-1} \times 2,15 = 8,15 \text{ l.s}^{-1}$

Minimálny hodinový prietok

$\min Q_{sh} = Q_{priem} \times S2 = 2,37 \text{ l.s}^{-1} \times 0,6 = 1,42 \text{ l.s}^{-1}$

Denná produkcia znečistenia podľa BSK, CHSK a NL

$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}$, $CHSK = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}$, $NL = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Znečistenie		
		BSK ₅	CHSK	NL
Fričovce	1280	76,80	153,60	70,40

MB ČOV Fričovce je v súčasnosti v skúšobnej prevádzke, ktorá bola rozhodnutím č. OU-PO OSZP3-2014/016967-04/VK zo dňa 2.6.2014 predĺžená na 2 roky od právoplatnosti rozhodnutia. Na splaškovú kanalizáciu je pripojených 427 obyvateľov obce, čo je 198 ekvivalentných obyvateľov, obecný úrad, materská škola, základná škola, niektoré zariadenia obchodu a služieb. Podľa ročného výkazu za rok 2014 bol priemerný denný prítok na ČOV 87,84 m³/deň, čo je 1,016 l/s. V porovnaní s výpočtovou hodnotou je to len 42 % priemernej dennej produkcie odpadových vôd v obci.

Skutočná súčasná účinnosť čistenia odpadových vôd v ČOV Fričovce podľa kontrolného merania vykonaného v apríli 2015 (Ekoservis Slovensko, s.r.o., Veľký Slavkov) :

PARAMETER	pH	CHSK _{Cr}	BSK ₅	NL	N-NH ₄	N _{celk}	P _{celk}
	-	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹	mg.l ⁻¹
Prítok	8,1	593	190	273	78,94	86,1	8,63
Odtok	7,4	44	5,5	<5	1,21	5,6	1
Limit	-	50/90	20/40	20/40	-	-	-

Výsledky odtoku z ČOV sú v súlade s vodohospodárskym rozhodnutím.

Ovvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych komunikácií a cesty I. a III. triedy je systémom rigolov vedených obojstranne, resp. jednostranne pozdĺž ciest. Diaľnica D1 má vybudovanú dažďovú kanalizáciu. Vyústenie dažďovej kanalizácie je do miestnych vodných tokov ústiacich do Malej Svinky.

Kvalita vody v miestnych tokoch je dobrá, je ohrozovaná len povrchovými vodami z okolitých plôch. Riziko znečisťovania odpadovými vodami z domácností je znížené čiastočne vybudovanou verejnou splaškovou kanalizáciou.

Obec Fričovce z hydrologického hľadiska spadá do základného povodia Svinky, ktorá je v správe SVP-povodia Bodrogu a Bodvy. Cez zastavané územie obce pretekajú Kanný a Kopytovský potok, ktoré sú v intraviláne a v úsekoch krížujúcich trasu diaľnice upravené, pri diaľnici má úprava kapacitu na storočnú vodu. Dažďové vody sú zachytávané priekopami a rigolmi a odvádzané do Svinky. V niektorých častiach obce, najmä v úzkych uličkách, sú priekopy nahradené dažďovou kanalizáciou.

Z hľadiska riešenia ochrany obce pred povodňami je potrebné dobudovať úpravu toky Svinka na západnom okraji obce. V povodí Stašovského potoka je potrebné vyhodnotiť účinnosť realizovaných vodozádržných opatrení a posúdiť potrebu vybudovania poldra. Výstavbu poldrov v povodí Kopytovského potoka je potrebné riešiť mimo katastra Fričoviec. Povodie Kanného potoka má veľký podiel zalesnenia, či budovanie poldrov nie je potrebné.

Potrebné sú však opatrenia na úpravu vodného režimu plôch juhozápadne od lokality Bednárovec, ktoré ležia na svahoch privrátených ku obci. Tu je potrebné najmä vybudovanie vsakovacieho pásu na spomalenie odtoku nad plánovanou zástavbou a zadržiavanie povrchovej vody. V katastri obce je navrhnutá obnova pôvodného rybníka na východnom okraji katastra, ktorý taktiež bude zadržiavať časť povrchových vôd z riešeného územia.

3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Nakladanie s komunálnymi odpadmi v obci je zabezpečené v súlade so Všeobecne záväzným nariadením obce Fričovce o odpadoch, ktoré schválilo obecné zastupiteľstvo. Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú vybavené 110 l smetnými nádobami na vlastných pozemkoch. Vývoz domového odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca Envigeos Nitra, odpad sa zneškodňuje ukladaním na skládku Svinia. Tento vývozca zabezpečuje aj zber separovaného odpadu, zberný dvor na separovaný odpad je v susednej obci Bertotovce. Okrem toho sú v obci pristavované veľkoobjemové kontajnery na zhromažďovanie objemného odpadu. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene sú recikulované kompostovaním. Obecné kompostovisko je vybudované pri Kopytovskom potoku, prevádzkovateľom je obec.

Podľa ročného výkazu o komunálnom odpade z obce bola v roku 2014 produkcia odpadov v obci Fričovce:

Názov odpadu	Číslo druhu odpadu	Kód nakladania s odpadom	Množstvo odpadu v tonách
Sklo	200 102	R 13	8,78
Plasty	200 139	R 12	4,905
Zmesový komunálny odpad	200 301	D 1	155,87
Objemný odpad	200 307	D 1	12,58
Spolu			182,35

Vyzbierané množstvo odpadov v prepočte na jedného obyvateľa je zhruba polovičné voči priemeru v okresnom meste Prešov.

Tekuté odpady sú odvádzané verejnou kanalizáciou do miestnej MB ČOV. V roku 2014 čistiareň odpadových vôd vyprodukovala 30 m³ kalov. Majitelia objektov, ktoré majú vlastnú žumpu, musia zabezpečiť ich vyprázdňovanie v zmysle § 36 ods. 9 písm. a) zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

V katastrálnom území obce Fričovce relevantným zdrojom hluku a vibrácií je len cestná automobilová doprava. Obcou prechádza cesta I.triedy č. 18 a po severnom okraji zastavaného územia vedie trasa diaľnice D1.

Diaľnica je vybudovaná v kategórii D 26,5/120. Podľa sčítania dopravy v roku 2010 bola intenzita dopravy na úseku diaľnice D1 Behárovice – Fričovce 11 475 vozidiel za 24 hod., podiel nákladnej dopravy bol 26,7 %.

Obcou prechádza v smere východ – západ trasa cesty I.triedy č.18, ktorá je hlavnou komunikáciou v obci, na ktorú sa napájajú miestne komunikácie. Podľa sčítania dopravy v roku 2010 bola intenzita dopravy na tejto ceste v prieťahu obcou Fričovce 2032 vozidiel za 24 hod., podiel nákladnej dopravy bol 25,4 %.

Na východnom okraji obce sa na cestu I/18 napája cesta III.triedy č. 018188 Fričovce – Lačnov, vedúca údolím Kopytovského potoka severným smerom do obcí Šindliar, Lipovce a Lačnov. Vzhľadom na lokálny význam a nízku intenzitu dopravy sa na ceste III/018188 nevykonáva sčítanie dopravy.

Na skúmanom území bol v rámci spracovania územného plánu urobený výpočet hladiny hluku z cestnej dopravy na diaľnici D1 a na ceste I/18 podľa údajov zo sčítania dopravy z roku 2010. Výsledky bolo porovnané s hodnotami najvyšších prípustných ekvivalentných hladín hluku vo vonkajších priestoroch podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorá pre vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, letísk, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, stanovuje maximálnu hladinu hluku z cestnej dopravy 60 dB v dennej a 50 dB v nočnej dobe. Vonkajším priestorom sa rozumie urbánny priestor, definovaný v § 139 a ods. 6 Stavebného zákona. Podľa tohto hodnotenia je nadmerným hlukom z trasy diaľnice D1 je zasiahnutá značná časť obce, lebo na tomto úseku nie sú dostatočne vybudované protihlukové bariéry. Hlukom z dopravy na ceste I.triedy je zasiahnuté len bezprostredné okolie cesty a dostatočne ho tlmí okolitá zástavba a zeleň. Na ostatných komunikáciách v obci vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nedochádza k prekročeniu prípustnej hladiny hluku z dopravy.

Hodnotenie zaťaženia hlukom z diaľnice zadala spracovať aj Národná diaľničná spoločnosť na základe zákona NR SR č. 2/2005 Z.z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona NR SR č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 43/2005, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom. Územie obce Fričovce bolo posudzované v dokumentácii „Akčné plány ochrany pred hlukom (II.etapa)“ a aktualizované v r.2014. Určenie hlukovej záťaže pri spracovaní strategických hlukových máp bolo ale ich zhotoviteľom robené iným spôsobom ako sa požaduje v zmysle Nariadenia vlády č.339/2006 Z.z a Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. a súvisiacich predpisov. Pri hodnotení boli použité „Akčné hodnoty hlukových indikátorov vo vonkajšom prostredí Ldvn a Lnoc“ dané nariadením vlády 258/2008 Z.z., ktoré uvádzajú vyššie prípustné limity hluku:

Zdroje hluku	Akčné hodnoty hlukových indikátorov (dB)			
	Vonkajšie prostredie ^{a)}		Vonkajšie prostredie s osobitnou ochranou pred hlukom ^{b)}	
	Ldvn	Lnoc	Ldvn	Lnoc
Priemysel	55	40	50	35
Letiská ^{c)}	60	50	60	50
Letiská ^{d)}	65	55	55	40
Pozemné komunikácie ^{c)}	60	50	55	45
Pozemné komunikácie ^{d)}	65	55	60	50
Železnice	60	50	55	45

Poznámky k tabuľke:

- a) Okrem areálov priemyselných podnikov a plôch dopravného vybavenia územia.
- b) Tiché oblasti v aglomerácii, napr. kúpeľné a liečebné areály.
- c) Akčné hodnoty platné do 15. júla 2008
- d) Akčné hodnoty platné od 15. júla 2008

Uvedené „akčné“ hodnoty sú o 5 dB(A) vyššie ako prípustné hodnoty podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z.

Z výsledkov tohto hodnotenia vyplýva, že hlukom nad „akčné limity“ v dennej dobe v obci Fričovce nie sú zasiahnuté žiadne obytné domy a teda ani žiadni obyvatelia, a v nočnej dobe len 5 domov a v nich 27 obyvateľov. Na základe tohto hodnotenia obec Fričovce z hľadiska hluku z diaľnice nie je problémovou lokalitou a pre NDS by bolo značne neekonomické investovať do protihlukových opatrení. V súčasnosti je len na severovýchodnom okraji obce pri diaľnici D1 vybudovaná protihluková stena s dĺžkou 160 m, výšky 2 m, materiálom sú drevené panely s nobasilom.

Na základe uvedeného je riešenie problému hluku z dopravy z diaľnice D1 v územnom pláne založené na dobudovaní protihlukových stien na diaľnici len na mostoch, a nasypaní protihlukového zemného valu a vysadení zeleného izolačného pásu pozdĺž diaľnice v dotyku so zastavaným územím obce mimo pozemky diaľnice (NDS), aby ich realizáciu mohla zabezpečiť obec.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita)

V katastrálnom území obce Fričovce nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme. Kataster obce patrí do kategórie nízkeho radónového rizika.

6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Významným zásahom do pôvodnej krajiny bola výstavba úseku diaľnice D1 v katastri obce. Jej trasa vedie po severnom okraji obce v kontakte s jej zastavaným územím. Diaľnica vedie po ľavom úbočí úzkeho údolia riečky Svinka, pričom v katastri obce pretína dve bočné doliny Kanného a Kopytovského potoka. Sústava terénnych zárezov a mostov, ktoré tvoria tento diaľničný úsek, výrazne zmenila vzhľad krajiny a tvorí v nej bariéru pre sociálno – ekonomické aktivity aj niektoré prírodné procesy, najmä migráciu živočíchov, ktorá je možná len pod mostnými objektmi. Negatívne ovplyvnila aj tok podzemných vôd, čo sa prejavilo aj znížením výdatnosti studní v severnej časti obce. Výstavba diaľničného úseku bola samostatne posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Prevádzky, ktoré v súčasnosti fungujú na území obce, nemajú škodlivý charakter a výraznejšie negatívne účinky na prírodné alebo životné prostredie, a preto územný plán nenavrhuje ich vymiestnenie. Areál bývalého hospodárskeho dvora JRD/ŠM je v súčasnosti na poľnohospodársku výrobu využívaný minimálne, transformuje sa na miestnu podnikateľskú zónu, a tak je aj v územnom pláne určený. Miestne kompostovisko je vhodne umiestnené v samostatnej lokalite dostatočne vzdialenej od obytnej zóny.

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne poddolované územia, prieskumné územia, chránené ložiskové územia alebo dobývacie priestory.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Dotknutým územím je katastrálne územie Fričovce okres Prešov, číslo k.ú. 814415.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú typické treťohorné flyše vo vnútrokarpatskom paleogéne. Územia leží na flyšových vývoch oligocénu, sčasti vrchného – stredného eocénu, ktoré tvoria prevažne pieskovce, miestami so zlepenkami. Na tomto podklade sa vyvinuli kvartérne útvary. Vo vrchovinovej časti sú kvartérne sedimenty chudobné, sú to len nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty. Na svahoch údolia Svinky sa vyskytujú plošinové a stráňové hlinité, hlinito-ílovité až hlinito-skeletové sedimenty, na dne údolia povrch tvoria fluvialno-nívné sedimenty.

Z hľadiska inžinierskej geológie sa kataster obce nachádza v regióne karpatského flyšu, v oblasti flyšových vrchovín. Podklad územia tvoria skalné a poloskalné horniny tr.A1 a A2 – pieskovce a zlepenice.

Paleogénne súvrstvia pieskocov a zlepenčov majú dobrú pórovo-puklinovú priepustnosť pre podzemnú vodu. Zvodnenie týchto hornín je stredné. Štrkovo-piesčité vrstvy sedimentov na dne údolia majú dobrú až veľmi dobrú pórovú priepustnosť a dobré zvodnenie.

V katastri nie sú evidované ložiská nerastných surovín, potenciálne sú využiteľné pieskovce ako stavebný materiál.

Zaujímavé územie leží v oblasti s maximálnou intenzitou zemetrasení do 6° MCS.

2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Pri vytváraní podnebia daného územia má vplyv celková zemepisná poloha, smer prevládajúcich vetrov a nadmorská výška. Klíma jednotlivých častí územia závisí aj od konfigurácie terénu, expozície svahov, zalesnenosti a pod.

Prevažná časť katastra obce leží v mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplom, vlhkom, s miernou zimou, pahorkatinovom. V údolí je teplá horská klíma, priemerná teplota v januári býva -2° C až -5° C, v júli 17,5° C až 19,5° C. Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 600 až 800 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 100 až 120, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je cca 40 cm. Počet letných dní je od 40 do 50. Vykurovacie obdobie trvá priemerne 220 až 240 dní v roku.

Južná časť katastra má mierne teplú horskú klímu. Priemerná teplota v januári býva -3,5 až -6° C, v júli 17 až 17,5° C. Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 650 až 850 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je priemerne 120 až 140, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je cca 40 cm. Počet letných dní je od 40 do 50. Vykurovacie obdobie trvá priemerne 220 až 240 dní v roku.

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia je doprava vedúca po diaľnici produkciou výfukových plynov. Miestnymi zdrojmi znečistenia sú aj domáce kúreniská (prevažné palivo zemný plyn). Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Katastrálne územie obce patrí do povodia Svinky, ktorá priamo obcou preteká v smere západ - východ smerom od Širokého ku Hendrichovciam. Ostatné miestne toky sú jej prítokmi. Potok je v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, závod Košice, správa povodia Bodvy a Hornádu, stredisko Prešov. Potoky tečúce riešeným územím patria medzi toky s dažďovo- snehovým typom odtokového režimu. Maximálne prietoky za normálnych klimatických podmienok dosahujú v marci a apríli (topenie snehu), minimálne prietoky sa vyskytujú v auguste a septembri. Extrémne prietoky sa vyskytujú v letnom období pri extrémnych zrážkach.

Tok Svinky je v intraviláne obce upravený, je však značne zanesený naplaveninami a nemá kapacitu na storočnú vodu. Prítoky križujúce trasu diaľnice majú na Q₁₀₀ upravené časti koryta v okolí mostných objektov. Ostatné toky nie sú upravené. Na východnom okraji obce je vybudovaná malá vodná nádrž – rybník, ktorý je taktiež značne zanesený.

V katastri obce je nedostatok vodných prameňov a majú nízku výdatnosť. Pramene sa nachádzajú len v lokalite v údolí Stašovského potoka, ktorý je pravostranným prítokom Svinky. Kvalita vody v nich je vyhovujúca, v lokalite Do ulíc je plánované vybudovanie odberného objektu z dvoch prameňov pre vybudovanie obecného vodovodu. Najnižší z prameňov je už

v intraviláne obce, je upravený a slúži na voľný odber obyvateľom. Väčšina obyvateľov je však zásobovaná z individuálnych studní. Minerálne pramene sa v katastri obce nenachádzajú.

V južnej časti katastra obce v povodí Stašovského potoka sú vybudované vodozádržné opatrenia na spomalenie odtoku dažďovej vody do vodných tokov.

5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

V katastri prevládajú hnedé pôdy nasýtené až nenasýtené, sprievodné rankre, lokálne hnedé pôdy oglejené, vyvinuté na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách, geneticky napojené na flyšové pieskovo - ílovcové horniny. Retenčná schopnosť pôd je stredná, priepustnosť stredná, pôdna reakcia neutrálna, vlhkosť režim je mierne vlhký. Pôdy patria do zrnitostnej triedy piesčito - hlinitej alebo hlinito - piesčitej, sú slabo alebo stredne kamenité. Vďaka sklonitosti terénu je pôda značne ohrozená vodnou eróziou.

V katastri obce sa nenachádzajú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ), zaradené do 1.-4. kvalitatívnej skupiny. Poľnohospodárska pôda je zaradená do 6. - 9. Skupiny BPEJ. Produkčná schopnosť pôd je nízka až veľmi nízka. V súčasnosti v katastri prevládajúcim typom využitia pôdy sú trvalé trávne porasty - lúky a pasienky. V katastri sa nenachádzajú kontaminované pôdy.

6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov

Riešené územie patrí do zoografickej provincie Karpaty, oblasti Východné Karpaty, obvodu okrsku

Z hľadiska zastúpenia významných živočíšnych druhov patrí kataster do oblasti listnatých lesov, v ktorej sa vyskytujú slimák záhradný (*Helix pomatia*), kliešť obyčajný (*Ixodes ricinus*), húseničiar pižmový (*Calosoma sycophanta*), bystruška lesklá (*Carabus obsoletus*), pluzgiernik lekársky *Lytta viridana*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis*), obalovač zelený (*Tortrix viridana*), mniška veľkohlavá (*Lymnatria dispar*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška (*Tachyna grossa*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), jastrab lesný (*Accipiter canorus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), sova lesná (*Strix aluco*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), žlna sivá (*Picus canus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), slávik červienka (*Erithanus rubecula*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), pinka lesná (*Frigilla coelebs*). Z cicavcov sú zastúpené piskor obyčajný (*Sorex araneus*), plch obyčajný (*Glis glis*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), líčka obyčajná (*Vulpes vulpes*), kuna hôrna (*Martes martes*), jazvec obyčajný (*Meles meles*), smec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*) a sviňa divá (*Sus scrofa*).

Z chránených živočíchov sa vyskytujú drozd čviktavý (*Turdus philans*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), dubník trojprstý (*Picooides tridactylus*), mačka divá (*Felis silvestris*).

Osobitnú skupinu tvoria živočíchy, viazané na urbánne prostredie, na sídlo a jeho komponenty. Typickými predstaviteľmi urbánnych druhov sú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), beloritka domová (*Delichon urbica*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), vrabec domový (*Passer domesticus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*).

Katastrom obce Fričovce nevedú významnejšie migračné koridory. Vodný tok potok Svinka a jeho prítoky sú v regionálnom kontexte považované za spojnicu a migračnú hydrickú os medzi jednotlivými biotopmi a biocentrami v rámci okolia obce Fričovce, ale aj ako interakcia Braniska a Šarišskej vrchoviny, čo platí najmä pre ichtyofaunu, bezstavovce, vodné živočíchy a niektoré druhy avifauny. Významným lokálnym migračným centrom obojživelníkov, najmä žiab, je rybník na východnom okraji obce, pričom kritickým miestom ohrozenia tiahnucich jedincov je prechod cez cestu I. triedy č. 18, vedúcu po severnej strane rybníka.

Územie obce Fričovce patrí do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu východobeskydskej flóry, do okresu Východné Beskydy, podokresu Šarišská vrchovina. Kataster obce Fričovce patrí do Holoarktickej fyto geografickej oblasti, Eurosibírskej podoblasti, stredoeurópskej provincie, obvodu Východokarpatskej flóry (Carpaticum orientale), Dubovej zóny, Flyšovej oblasti, celku Šarišská vrchovina. Bezprostredne však susedí s ďalšími dvomi rôznorodými jednotkami a to v rámci Bukovej zóny v rámci Flyšovej oblasti s Levočskými vrchmi, a v rámci Kryštalinicko-druhojhornej oblasti s Braniskom - jeho severným podokresom. Z uvedeného vyplýva, že bilančné územie, bez ohľadu na jeho vlastné hodnoty je dôležitým pre transfer biotických faktorov a šírenie biodiverzity.

Potenciálna prirodzená vegetácia

V zmysle členenia Slovenska z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) spadá riešené územie do 4 základných mapovaných jednotiek:

- C: Dubovo-hrabové lesy karpatské
- Fs: Bukové kvetnaté lesy podhorské
- F: Bukové a jedľovo-bukové lesy
- Al - Lužné lesy podhorské a horské

C - Dubovo-hrabové lesy karpatské

Mezofilné zmiešané listnaté lesy zo zväzu *Carpinion betuli* sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali na Slovensku súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n. m. Vyskytujú sa prevažne na alkalických hlbokých pôdach na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí sa vyskytujú *Carpinus betulus*, *Quercus petraea*, *Acer campestre*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos* a *Cerasus avium*. Z krovín sú to *Lonicera xylosteum*, *Swida sanguinea*, *Corylus avellana*, *Ligustrum vulgare*, *Crataegus laevigata*. Bylinný podrast tvoria *Asarum europaeum*, *Galium odoratum*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca heterophylla*.

Fs - Bukové kvetnaté lesy podhorské

Mapová jednotka kvetnatých bučín podhorských zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka, rozšírené v nižších polohách prevažne na nevápencovom podloží s pôdami vlhkostne kolísavými. Z pôd prevládajú trojfázové kambizeme. Floristicky, ekotopicky aj syntaxonomicky možno túto jednotku v našich Karpatoch porovnávať na úrovni samostatného podzväzu. Základné floristické zloženie podhorských bučín nie je celkom jednotné vzhľadom na rozdielnosť geologického podložia a rozpad jednotlivých hornín, chemizmus, a tým aj štruktúru pôd. Vo všetkých spoločenstvách je pravidelne prítomné *Galium odoratum*, ďalej sa vyskytujú *Galeobdolon luteum*, *Veronica montana*, *Anemone nemorosa*, *Paris quadrifolia*, *Hordelymus europaeus*. Prímesou buka bývajú *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata* i *Picea abies*. Krovinné poschodie nebýva nápadne vyvinuté, najčastejšie sa vyskytuje *Sambucus nigra*, *Eonymus europaea*, *Lonicera xylosteum*.

F: Bukové a jedľovo-bukové lesy

Mapová jednotka zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka, rozšírené v nižších polohách prevažne na nevápencovom podloží s pôdami vlhkostne kolísavými. Z pôd prevládajú trojfázové kambizeme. Floristicky, ekotopicky aj syntaxonomicky možno túto jednotku v našich Karpatoch porovnávať na úrovni samostatného podzväzu. Základné floristické zloženie podhorských bučín nie je celkom jednotné vzhľadom na rozdielnosť geologického podložia a rozpad jednotlivých hornín, chemizmus, a tým aj štruktúru pôd. Vo všetkých spoločenstvách je pravidelne prítomné *Galium odoratum*, ďalej sa vyskytujú *Galeobdolon luteum*, *Veronica montana*, *Anemone nemorosa*, *Paris quadrifolia*, *Hordelymus europaeus*. Prímesou buka bývajú *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata* i *Picea abies*. Krovinné poschodie nebýva nápadne vyvinuté, najčastejšie sa vyskytuje *Sambucus nigra*, *Eonymus europaea*, *Lonicera xylosteum*.

AI - Lužné lesy podhorské a horské

Spoločenstvá tejto jednotky sú potenciálnym vegetačným pokryvom na alúviách v úzkych údolných nivách na stredných a horných tokoch riek, prevažne v extrémnejších klimatických podmienkach, najmä na strednom a severnom Slovensku. Ekologicky sa viažu na alúviá potokov podmäčianých prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných častými povrchovými záplavami. Pôdy v pahorkatinnom stupni sú viac hlinité, stredne ťažké, v horských údoliach piesočnate, štrkovité až kamenisté. Krovinné vrby v zväzu *Salicion triandrae* a *Salicion elaeagni* sú pionierskymi spoločenstvami na mladých riečnych naplaveninách lemujúcich brehy vodných tokov. Z drevín sú zastúpené vrba sivá (*Salix elaeagnos*), vrba purpurová (*S. purpurea*), vrba krehká (*S. fragilis*), jelša sivá (*Alnus incana*), jelša lepkavá (*A. glutinosa*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). Veľmi pestré je druhové zloženie bylín. Najčastejšie sú to hygrofilné a subhygrofilné rastliny zárutlie močiarna (*Caltha palustris*), bodliak lopúchovitý (*Carduus personata*), pichliač potočný (*Cirsium rivulare*), devätsil lekársky (*Petasites hybridus*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a iné.

Reálna vegetácia

Súčasný stav vegetačného krytu posudzovaného územia je odlišný od prirodzeného, rekonštruovaného stavu. Z pôvodnej vegetácie sa nezachovali ucelené asociácie. V katastrálnom území je vyvážený podiel menej i viac hodnotných, aj keď premenených biotopov z hľadiska pôvodnosti a premenenosti, čo je znakom poloprirodzenej krajiny. Na juhovýchode a juhu riešeného územia prevláda prírodná krajina, v západnej časti kultúrna krajina a v centrálnej časti územia prevláda urbanizovaná krajina, kde sa nachádza priamo územie navrhovanej aktivity. Celkovo v k.ú. prevláda poľnohospodársky obhospodarovaná kultúrna krajina s priestorovo diferencovaným zastúpením trvalých trávnych porastov a výrazným zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) na terénnych hranách a erózných ryhách. Významným prvkom meniacej sa krajiny sú aj opustené plochy bývalých orných pôd a trávnych porastov, kde postupne dominuje segetálna a ruderalná vegetácia a postupne, najmä v blízkosti lesných porastov nálety drevín a krov. Na plochách a svahoch v okolí vodných tokov vystupujú spoločenstvá sekundárnych brehových porastov a miestami ruderalné druhy rastlín. Príľahlé plochy sú buď charakteru technickej infraštruktúry, a poľnohospodárskych výrobných aktivít na území areálu, pričom vlastná hala pre umiestnenie činnosti predstavuje technosféru industriálneho charakteru. V okolí areálu je rôznych stupeň premeny urbanizovaného prostredia, od technosféry, osídlenia a príľahlých prídumových produkčných záhrad až po brehovú porasty Svinky prírodného charakteru. V zázemí zastavaného územia sa nachádza mozaikovitá, obhospodarovaná krajina. Tomuto členeniu zodpovedá aj charakter reálnej vegetácie.

Vo voľnej krajine na nachádzajú najmä **dubohrabiny**, v alúviu Svinky **jelšiny a vrby**. Okrem dominujúcich dubov sa vyskytuje hojne aj hrab, miestami je umele vysadená borovica sosna. Krovinatý podrast tvoria vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*) a brekyňa obyčajná (*Sorbus torminalis*). Často je zastúpená lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a ostružina malina.

Lesná vegetácia

Klimatické a horninovo-substrátové a reliéfné podmienky podmienili výskyt najmä zmiešaných lesných spoločenstiev. Podľa LHP patrí väčšina lesov do hospodárskych lesov, ktoré sa nachádzajú najmä na východe a juhovýchode riešeného územia. Lesné biotopy predstavujú štandardné populácie zmiešaných a ihličnatých lesov okrsku Stredné Pohornádie v rámci obvodu predkarpatskej flóry (Futák, 1980).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

Členená na skupinovú a líniovú NDV zaberá enklávy najmä v južnej východnej polovici územia. Obsahuje najmä stromové poschodie v prepojení s krovinným. Pestré zastúpenie zmiešaných porastov, najmä borovice, smrekovca, hrabu, duba, javora. Líniová, zastúpená vrbovo-jelšovo-topoľovými porastmi sa vinie najmä pozdĺž vodných tokov a dopĺňa poľnohospodárske štruktúryv okolí. Zachovanie týchto línii v krajine je dôležité z hľadiska ekologickej stability územia, migračných osí pre faunu ako úkrytové a potravné biotopy.

NDV líniového charakteru sa vyskytuje aj v rámci plôch zvyškov mozaikovitých historických krajinných štruktúr na východe a juhu k.ú.. Majú pestré, prevažne listnaté drevinové zloženie. Za NDV považujeme aj nálety v rámci sukcesie na neobhospodarovaných plochách. **Krovinatý etät** tvorí vtáčí zob, trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), svíb krvavý, borievka obyčajná (*Juniperus communis*), rôzne druhy ruží (*Rosa*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*), višňa krovitá (*Prunus fruticosa*) a borovica lesná (*Pinus silvestris*).

Trvalé trávne porasty (lúky a pasienky)

V krajinnnej štruktúre územia majú významné postavenie mezofilné kosné lúky a pasienky najmä bez podielu NDV a s floristicko cennými spoločenstvami tráv. Štruktúry pasienkov a lúk dopĺňajú ornú pôdu využívanú v poslednom období viac na pestovanie krmovín. Tento stav napomáha k stabilite kultúrnej krajiny.

Na lúkach rastú najmä iskerník prudký (*Ranunculus acris*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*), pichliač sivý (*Cirsium canum*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*) a zvonček konárstý (*Campanula patula*)

Segetálna vegetácia na ornej pôde

Orná pôda má najmä v západnej časti výraznejšie zastúpenie, čo zvyšuje výskyt segetálnej vegetácie. Striedanie štruktúr veľkoblukovej ornej pôdy (trávnaté zmesi) a trávnatých spoločenstiev, sú spolu s enklávami NDV úkrytovými a potravnými biotopmi. **Segetálna vegetácia** polí predstavuje v obilninách sa nachádzajúci mak vlčí (*Papaver rhoeas*), **na okrajoch polí** sa vyskytuje nevädza poľná (*Centaurea cyanus*), ostrôžka roľná (*Consolida regalis*), praslička roľná (*Equisetum arvense*) a kúkoľ roľný (*Agrosetema ghitago*).

Ruderálna vegetácia

Vyskytuje sa na neobhospodarovaných antropogénne ovplyvnených pôdach, na plochách strmších svahov popri cestách i poľných cestách. Ruderálnu vegetáciu reprezentujú pakost lúčny, pakost hnedočervený, trebulka lesná (*Anthriscus silvestris*), nátrzník husí (*Potentilla anserina*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), lastovičník väčší (*Chelidonium majus*) a rôzne druhy stavikrov (*Polygonum sp.*). V bezprostrednom okolí lokality navrhovanej činnosti tvorí husté porasty žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*).

Vodné plochy

Z vodných tokov odvodňujúcich územie, ktoré slúžia ako hydrické biotopy s dobre vyvinutou sprievodnou vegetáciou vodných tokov a brehových porastov je významnejšia Svinka, aj ako recipient okolitých prítokov (Kopytovský potok, potok Kanné, Stašovský potok), regionálny biokoridor a významný biotop.

Zastavané územia a ostatné plochy

Krajinnú štruktúru dopĺňa zastavané územie situované v centrálnej časti k.ú. Biotopy ľudských sídiel sú silne premenené so špecifickými druhmi, prispôbenými dopadom ľudských aktivít.

7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Dané územie leží v oblasti, ktorú z hľadiska prírodných krajinných typov zaraďujeme do oblasti montánnej krajiny mierneho pásma, podskupiny montánnej eróznou-denudačnej krajiny s puklinovými a puklinovo-krasovými podzemnými vodami. Z dôvodu výškového rozdielu a expozície terénu sú tu zastúpené dva poddruhy montánnej krajiny. Teplá predhorská pahorkatina v severnej časti katastra je typologicky nízke plošinaté predhorie s hnedými pôdami nasýtenými a kyslomilnou dubinou až bučinou. Vyššie položená južná časť katastra je mierne teplá plošinatá vrchovina na silikátovom substráte s hnedými pôdami nenasytenými a kyslomilnou bučinou.

Súčasná krajina je v riešenom katastri tiež zastúpená dvoma typmi poľnohospodárskej krajiny so sústredenými vidieckymi sídlami. Južnú časť tvorí poľnohospodárska montánna vrchovinová, oráčinovo-lúčno-lesná krajina, severnú časť katastra tvorí poľnohospodárska montánna kotlinová, oráčinovo-lúčna krajina. Prírodno-ekologická hodnota oboch uvedených typov krajiny je vysoká.

Súčasnú vegetáciu riešeného územia predstavuje rastlinstvo lesov, lúčnych spoločenstiev, nelesnej drevinovej zložky krajiny a mokraďové spoločenstvá.

V južnej časti katastra Fričoviec sa nachádzajú menšie lesné komplexy na svahoch Vtáčej hory. Na severnom okraji katastra sa nachádzajú okrajové porasty väčšieho lesného celku pohorí Branisko a Bachureň. V území sa tiež vyskytuje sukcesná vegetácia s charakterom lesa, ktorá vyplýva stabilizované erózne ryhy. V území prevládajú zmiešané bukovo – borovicové lesy.

Trvalé trávne porasty pokrývajú prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy a najväčšiu rozlohu majú v severnej časti katastra. Majú prevažne polosuchý charakter. Najčastejšie sú to podhorské kosné lúky, sčasti mezofilné pasienky. Okrajové časti a terénne útvary (medze, erózne ryhy, prudšie svahy) zarastajú náletovými drevinami.

Nelesná drevinová vegetácia zaberá dostatočné plochy mozaikovite rozložené v krajine a predstavuje významný prvok v rámci súčasnej krajiny. Tvoria ju enklávy prevažne krovín na okraji lesných porastov ale aj v plochách lúk a pasienkov, ktoré fragmentuje na menšie časti. Stabilizuje erózne ryhy, medze a prudšie svahy, obsadzuje však aj neobhospodarované pozemky, a vytvára podmienky aj pre vznik druhotných lesných spoločenstiev na týchto plochách. Nelesná drevinová vegetácia s prevahou stromov je výrazným krajinným prvkom pozdĺž vodných tokov. Prevažne dobre zachované sú najmä porasty okolo Kanného potoka, tvorené jaseňovo – jeľšovým podhorským luhom, patriaci k podhorským lužným lesom.

V katastrálnom území obce Fričovce sa nenachádzajú mokrade zaradené k mokradiam národného alebo regionálneho významu. Prírodnými mokraďami sú miestne vodné toky – cez kataster preteká riečka Svinka a je prítoky Kanný, Stašovský a Kopytovský potok. Rastlinstvo vodných tokov sa viaže na pobrežnú a príbrežnú zónu v alúviu toku, vytvárajúc tak sprievodnú zeleň toku. K mokradiam sa zaraďujú aj vybudované vodné nádrže a rybníky. Na východnom okraji katastra sa nachádza rybník, v súčasnosti značne zanesený naplaveninami, s viacerými druhmi vodných a mokraďových spoločenstiev, ktorých výskyt a rozloha sa mení podľa cyklov údržby rybníka.

Ekologická stabilita

Z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability sú najhodnotnejším prirodzeným krajinným prvkom, ktorými sú lesy, lúky, pasienky a vodné plochy, priradené vysoké hodnoty stupňa ekologickej významnosti. K ekologicke najmenej hodnotným prvkom krajinnnej štruktúry patria antropogénne prvky s nepriaznivým vplyvom na krajinu ako sú predovšetkým zastavané plochy vrátane priemyselných a poľnohospodárskych areálov, komunikačných ťahov. Nízku hodnotu majú tiež plochy intenzívne využívaného poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda.

Výmera druhov pozemkov v k.ú. Fričovce (Katastrálny portál, stav r.2014):

Druh pozemkov	Orná pôda	Záhrady + ovocné sady + vinice	Trvalé trávne porasty	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy + nádvorcia	Ostatné plocha	Spolu
ha	181,6	17,1	353,8	155,9	21,3	62,8	64,6	857,0
%	21,2	2,0	41,3	18,2	2,5	7,3	7,5	100

Výpočet koeficientu ekologickej stability sa stanovuje výpočtom podľa vzťahu:

$$KES = \frac{P_{OP}ES_{OP} + P_{ZA}ES_{ZA} + P_{TT}ES_{TT} + P_{LE}ES_{LE} + P_{VO}ES_{VO} + P_{ZP}ES_{ZP} + P_{OP}ES_{OP}}{CP_{KU}}$$

KES – stupeň ekologickej stability k.ú.

P_{OP} – plocha ornej pôdy v k.ú.

ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (0,77)

P_{ZA} - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k.ú.

ES_{ZA} – ekologický stupeň záhrad, ovocných sádov a viníc (3,00)

P_{TT} - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

ES_{TT} – ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (4,00)

P_{LE} - plocha lesov v k.ú.

ES_{LE} – ekologický stupeň lesov (5,00)

P_{VO} - plocha vodných plôch v k.ú.

ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (4,00)

P_{ZP} – plocha zastavaných plôch a nádvorí v k.ú.

ES_{ZP} – ekologický stupeň zastavaných plôch a nádvorí (1,00)

P_{OP} – plocha ostatných plôch v k.ú.

ES_{OP} – ekologický stupeň ostatných plôch (0,5)

CP_{KU} – celková výmera katastrálneho územia

$$KES = \frac{181,6 \times 0,77 + 17,1 \times 3,0 + 353,8 \times 4,0 + 155,9 \times 5,0 + 21,3 \times 4,0 + 62,8 \times 1,0 + 64,6 \times 0,5}{857,0} = \frac{139,832 + 51,3 + 1415,2 + 779,5 + 85,2 + 62,8 + 32,3}{857,0} = \frac{2566,132}{857,0} = 2,99$$

Koeficient ekologickej stability pre katastrálne územie Fričovce je 2,99 . Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území obce. Hodnota 2,99 vyjadruje, že riešené územie má mierne nadpriemerný stupeň ekologickej stability (najnižšia hodnota je 0,5, najvyššia 5,0 , priemer 2, 25).

Pri detailnejšom rozbere ekologickej stability možno konštatovať, že plochy s najnižším stupňom stability sa nachádzajú v strede katastrálneho územia, kde je zastavané územie obce, a v jej severovýchodnej časti, kde sa nachádzajú bloky skutočne obrábanej ornej pôdy. V k.ú. Fričovce je pomerne málo lesných plôch, ekologickú stabilitu územia zabezpečuje najmä veľká výmera lúk a pasienkov. V skutočnosti je ich výmera ešte o niečo vyššia, ako je uvedené v evidencii katastra, a teda aj reálny koeficient ekologickej stability katastrálneho územia obce je o niečo vyšší.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)

V katastrálnom území Fričovce sa nenachádzajú žiadne chránené územia alebo prírodné objekty podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom katastri Fričovce platí základný 1. stupeň ochrany prírody. V riešenom území sa nachádzajú biotopy národného a európskeho významu – lesné a lúčne biotopy v južnej aj severnej časti katastra .

Fričovce ležia v území bez výrazných regionálnych faktorov zhoršujúcich životné prostredie. Okolité územie je sídelnou poľnohospodárskou krajinou s prevládajúcou poľnohospodárskou veľkovýrobou. Severná časť katastra hraničí s lesným celkom Branisko, ktorý tvorí významný ekologický prvok medzi Slovenským Rudohorím a Čergovom. V týchto lesoch sa nachádza niekoľko biocentier regionálneho a nadregionálneho významu a súčastí systému Natura 2000 (SKUEV Kamenná baba, Rajtopiky). Regionálny význam má aj biokoridor Svinka, ktorý od Bertotoviec vedie údolím po východnú časť katastra obce ako biokoridor lokálneho významu.

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne chránené územia prírody. Park pri miestnom kaštieli je pamiatkovo chránený a nachádza sa v ňom viacero sadovnícky hodnotných drevín.

Kataster obce je z hľadiska ekologického vhodne tvorený lúčno – lesnou krajinou s prirodzenou krajinou zeleňou . V území sa nachádza jeden silný stresový faktor, a to doprava. Trasa diaľnice D1 a cesty I/18 je líniovou bariérou pre migráciu živočíchov a silným zdrojom hluku.

Pre riešenie lokálneho systému ekologickej stability v katastri obce sú najvýznamnejšie tieto prvky:

- lesný celok Vtáčia hora
- maloplošné lesné porasty na hrebeni Šarišskej vrchoviny na južnom okraji katastra
- park pri kaštieli
- rybník na východnom okraji katastra
- trvalé trávne porasty na Bachurne
- sprievodná zeleň okolo miestnych tokov
- protierózne pôsobiaca zeleň v erózných ryhách.

Kostru územného systému ekologickej stability tvoria biocentrá a biokoridory lokálneho významu. Biocentrami sú:

- LBc Vtáčia hora (Ls5.2, 9110, Ls5.1, 9130)
- LBc park pri kaštieli (historický park, vodné plochy)
- LBc Ulice (Lk3a, x, Ls5.1, 9130, pestrá náletová zeleň erózných rýh)
- LBc Háj (Lk3a, x, Ls5.1, 9130)
- LBc Rybník (vodné a mokradové spoločenstvá).

Biokoridormi sú:

- LBk Vtáčia hora – Ulice s pokračovaním po hrebeni Šarišskej vrchoviny juhozápadným smerom (Lk3a, x, Ls5.1, 9130, Ls2.1,x)
- LBk Vtáčia hora – kaštieľ (Lk3a, x, Ls5.1, 9130)
- LBk Kaštieľ – Lány (Lk1, 6510, Lk5, 6430, Ls2.1,x, náletové dreviny)
- LBk Ulice – Háj (Lk3a,x)
- LBk Háj – Kanné (Lk1, 6510, Lk3a,x, Ls5.1,9130, Ls2.1,x, lužné sprievodné porasty Kanného potoka).

Biokoridory Kaštieľ – Lány a Háj – Kanné využívajú na prekonanie hlavnej ekologickej priestorovej bariéry v území, ktorou je trasa diaľnice D1, priestory pod mostmi ponad údolia Kanného a Kopytovského potoka.

Biotypy národného významu:

Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3a) : svieže krátkosteblové, intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobených pôdach – tzv. „mätonohové pasienky“.

Dubovo-hrabové lesy karpatské (Ls2.1) : porasty duba zimného a hraba, najčastejšie s prímiesou buka, menej ďalších drevín, na rôznorodých geologických podložkách a hlbších pôdach typu kambizemí s dostatkom živín. Podrast má „travný“ charakter.

Biotypy európskeho významu:

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1) : Sú to jednokosné až dvojkosné hnojené lúky s prevahou vysokosteblových, krmovínarsky hodnotných tráv, variabilné v závislosti od stanovišťa a spôsobu obhospodarovania.

Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúčach (Lk5) - kvetnaté vysokobylinné lúky s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrych stanovištiach v alúviách vodných tokov, v terénnych depresiách a na svahových prameniskách. V jarých mesiacoch môžu byť krátkodobu zaplavené.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, 9130) : Sú to lesné porasty spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokrývnosť bylinnej vrstvy. *Biotop je v slovenských podmienkach málo ohrozený.*

Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2) : acidofilné bukové porasty na minerálne chudobných horninách (žuly, ruly, kremence, fylity, kryštálické bridlice, kyslé vulkanity, flyšové pieskovce a i.), sú floristicky chudobné, so stálou prímiesou duba, miestami aj jedle. Krovinné poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho najmä zmladzujúce jedince hlavných drevín. V poschodí bylín prevažujú acidofilné a oligotrofné druhy, pokrývnosť typických bučinových druhov je nižšia.

9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Obec Fričovce je stredne veľké vidiecke sídlo s počtom obyvateľov 1092 podľa sčítania r.2011. Počet obyvateľov obce po období mierneho poklesu opäť mierne stúpa, čím sa v dobe všeobecného demografického poklesu potvrdil rastúci záujem o bývanie v obci po roku 1990. Tento fakt je priaznivo ovplyvnený polohou a funkciou sídla v území a demografickou skladbou obyvateľov.

Tab.č.1 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov:

rok	1961	1970	1980	1991	2001	2011
počet obyv.	1121	1197	1132	1023	1064	1092
z toho muži	573	601	584	512	539	570
ženy	548	596	548	511	525	522

Tab.č.2 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva:

	O-14 roč.	15-59 roč.M 15-54 roč.Ž	60+ roč.M 55+ roč.Ž	celkom
rok 1991	272 26,6 %	580 56,7 %	171 16,7 %	1023 100%
rok 2001	253 23,8 %	620 58,3 %	191 17,9 %	1064 100%
rok 2011	215 19,7 %	688 63,0 %	189 17,3 %	1092 100%

Obec Fričovce patrí z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva k sídlam so starnúcou populáciou. Svedčí o tom znižujúci sa podiel predproduktívneho obyvateľstva.

Index veku populácie v roku 1991: $I_{1991} = 159,1$

Index veku populácie v roku 2001: $I_{2001} = 132,5$

Index veku populácie v roku 2011: $I_{2011} = 113,8$

Demografická skladba obyvateľov obce sa zmenila z mierne progresívnej na regresívnu, ale obec rastie prístahovalectvom spojeným s výstavbou nových domov. Na stabilizáciu obyvateľstva priaznivo vplyva existujúca vybavenosť obce, dobrá dopravná dostupnosť krajského sídla Prešov a aspoň malá vlastná hospodárska základňa obce. Trend rastu počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN VÚC Prešovský kraj a sú predpoklady pre jeho udržanie aj v budúcich rokoch. Hlavnou rozvojovou funkciou sídla je funkcia obytná, doplnkovou výrobná. Na základe uvedených skutočností v územnom pláne je potrebné počítať s trvalým nárastom počtu obyvateľov založeným na prirodzenom prírastku obyvateľstva aj migráciou do sídla.

Obyvateľstvo obce je homogénne z hľadiska národnosti (96,4 % slovenská) a konfesionálneho (98,7 % rímskokatolícke náb.). V obci bývajú obyvatelia rómskeho pôvodu, tvoria však len cca 3 % obyvateľstva .

Návrh územného plánu vychádza z nasledovného predpokladaného vývoja počtu obyvateľov:

Rok	1991	2001	2011	2020	2030
Počet obyvateľov	1023	1064	1092	1140	1200

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov je potrebné vychádzať z nasledujúcej potreby počtu bytov v návrhovom období:

Rok	1991	2001	2011	2020	2030
Počet obývaných bytov	249	248	270	300	345
Obložnosť (obyv./byt)	4,1	4,3	4,0	3,8	3,5

Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z I., II. aj III. sektoru ekonomiky. Primárny sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Väčšinu poľnohospodárskej pôdy obhospodaruje Isamostzadne hospodáriaci roľník ng. Martin Topor, ktorý sa venuje aj rastlinnej aj živočíšnej výrobe. V obci je bývalý hospodársky dvor JRD na jej juhovýchodnom okraji, v ktorom väčšina objektov už neslúži poľnohospodárskej výrobe, ale sú tu aj ustajňovacie objekty pre cca 100 kusov hovädzieho dobytku a rastlinnú výrobu. Väčšina poľnohospodárskej pôdy v katastri je premenená na trvalé trávne porasty.

Lesy sa nachádzajú v južnej časti katastra. Čiastočne sú to štátne lesy, čiastočne súkromné. V obci sa lesnému hospodárstvu venuje niekoľko živnostníkov.

Druhý (výrobný) sektor zastupuje podnik Umakov, ktorý má cca 45 zamestnancov. Má vlastnú stavebne vyhovujúcu halu a predajňu na západnom okraji katastra obce.

Najväčší počet pracovných miest v obci je v treťom sektore. Sektor služieb je zastúpený zariadeniami výrobných aj nevýrobných služieb. Výrobné služby predstavujú najmä stavebné činnosti. Nevýrobné služby zahŕňajú obchodné prevádzky (5 obchodov), zariadenia verejného stravovania (reštaurácia, pohostinstvá), ubytovacie služby, opravárenské služby (autoservis, pneuservis), kaderníctvo, školstvo, zdravotníctvo, administratívu (obecný úrad) a sociálnu starostlivosť (terénni sociálni pracovníci).

Hospodárska základňa obce je vzhľadom na veľkosť obce pomerne malá, veľká časť ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza za prácou mimo obec. Pre jej posilnenie je potrebné riešiť vytvorenie vhodnejších podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania a rozvoj ďalších ekonomických činností v území, najmä cestovného ruchu.

Podľa údajov zo sčítania ľudu, domov a bytov v roku 2011 bolo v obci 471 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Podiel produktívneho obyvateľstva bol 60,1%, podiel ekonomicky aktívnych na celkovom počte obyvateľov bol 43,1%, čo je mierne pod úrovňou celokresného priemeru (46,2%) .

Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádzala v minulosti za prácou mimo obce, prevažne do priemyselných podnikov v Prešove alebo širšom okolí sídla. Po znížení činnosti poľnohospodárskych podnikov a zavretí viacerých priemyselných podnikov v regióne sa podiel zamestnanosti v obci znížil a trvalým javom sa stala nezamestnanosť časti obyvateľov. V roku 2011 bolo v obci 107 nezamestnaných.

Na základe prieskumu v júli 2012 bolo zistených v sídle celkom 149,2 pracovných miest. Z hľadiska štruktúry pracovných miest v obci prevládajú miesta v III. sektore, službách – 100,2 t.j 67%. V I.sektore sú v obci len 4 prac .miesta, t.j. 3% z celkového počtu, v II.sektore 45 miest, t.j. 30%.

Zariadenie/zamestnávateľ	počet zamestnancov
I.sektor	
Podnikatelia – práce v lese	3
Podnikatelia . poľnohospodárstvo	1
II.sektor	
Umakov	45
III.sektor	
Obecný úrad	7
Materská škola	4
Základná škola	8,2
Fara	1
Maloobchod	14
Pohostinské, rešt. a ubyt. služby	8
Autodoprava a servisné služby	6
Podnikatelia – služby	52
-----	-----
Spolu	149,2

Podiel pracovných miest v obci k počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov je 31,6 %, čo je pre vidiecke sídlo pomerne priaznivý ukazovateľ. Napriek tomu väčšina pracujúcich obyvateľov obce odchádza za prácou do iných obcí a miest, čo vytvára predpoklad pre migráciu obyvateľov zo sídla.

Prírodné podmienky v katastri obce sú priaznivé pre rozvoj rekreácie, turistiky a agroturistiky. Najväčšou prírodnou atraktivitou je rekreačná oblasť Šindliar – Lipovce, s ktorou kataster Fričoviec susedí. Za severným okrajom katastra obce sa nachádza skupina chat, ktorá už patrí do uvedenej rekreačnej oblasti. Fričovce sú východiskom do doliny Kanné, kde sa je vytvorená základňa skautského oddielu, a kade prechádza značená turistická trasa vedúca zo Šindliara na hrebeň Braniska.

Priamo v obci je pre cestovný ruch najväčšou atraktivitou zrekonštruovaný objekt a areál renesančného kaštieľa, ktorý slúži ako zariadenie cestovného ruchu, ponúkajúce stravovacie aj ubytovacie služby. V obci sú aj ďalšie ubytovne – penzión v centre obce a turistická ubytovňa blízko hospodárskeho dvora . Pre cestovný ruch samotná obec ponúka aj pohostinské služby.

Na východnom okraji katastra je vybudovaný rybník, ale vzhľadom na nevhodné podmienky na kúpanie neslúži rekreácii.

Obec leží na trase diaľnice D1, čo na jednej strane výhodou pre dobrú dostupnosť, na druhej strane znižuje kvalitu prostredia vo svojom okolí najmä hlučnosťou.

Pre rozvoj rekreácie v danom území chýbajú športovo – rekreačné zariadenia pre letnú (najmä kúpanie) aj zimnú rekreáciu (lyžovanie), športové a rekreačné trasy v extraviláne a previazanosť na rekreačné oblasti a zariadenia v širšom okolí.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Obec Fričovce je historické sídlo (prvá písomná zmienka z roku), čo sa prejavuje aj existenciou historických pamiatok v obci, ktoré sú základnými hmotnými kultúrnymi pamiatkami obce.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných pamiatok, sú v k.ú. Fričovce evidované miestny renesančný kaštieľ a park (č.ÚZPF 281/1-2), neskorobarokový kostol sv.Bartolomeja a empírová pohrebňa kaplnka pri vstupe na cintorín (č.ÚZPF 282/1-2). Tieto pamiatky majú rozhodnutím č. PÚ-04/866-3/6370/HAB zo dňa 27.7.2004 na ochranu a usmernený rozvoj NKP vyhlásené v k.ú. Fričovce ochranné pásmo. Krajský pamiatkový úrad Prešov spracováva návrhy na vyhlásenie za NKP aj ďalšie objekty v rámci areálu evidovaných NKP, a to mlyn, sýpku a elektrárňu. Na ploche národných kultúrnych pamiatok je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších zmien a doplnkov.

Na území obce sú evidované dve archeologické lokality - historického jadro obce s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku a Hradisko severne od obce s nálezmi slovanského hradiska z obdobia raného stredoveku. V obci sú aj ďalšie historické objekty s pamiatkovou hodnotou, vhodné na zaradenie do zoznamu pamätihodností obce – napr. zemianske kúrie a areál bývalého liehovaru. V obci sa nezachovali ucelenejšie skupiny pôvodnej ľudovej architektúry.

Základnou výtvarnou hodnotou prostredia je celkový urbanistický výraz sídla. Ide o urbanisticky vhodne rozvinutú zástavbu vidieckeho radového potočného sídla s dobrou mierkou, s množstvom zelene a jasne vymedzeným centrom. Vysokú hodnotu má zóna vo východnej časti obce s dominantnými objektmi kostola a kaštieľa so zachovaným parkom. Vysokú estetickú hodnotu má aj krajina v riešenom katastrálnom území. Je pekne modelovaná, vhodne zónovaná, vo vyvýšených častiach sú pekné panoramatické výhľady. Krajinársky hodnotné sú výhľady do údolia Svinky a na Šarišskú pahorkatinu, Bachureň a Branisko. V katastri je dostatok krajinej zelene. Dominantou krajiny je horský hrebeň Braniska na západnom okraji katastra susednej obce Široké.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

V katastrálnom území obce Fričovce sa nenachádzajú paleontologické náleziská alebo významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Značná časť obce je zasiahnutá hlukom z dopravy na diaľnici D1. nad stanovené limity. Riešenie problému hluku z dopravy diaľnicou D1 je založené na dobudovaní protihlukových stien (najmä na mostoch), nasypaní protihlukového zemného valu a vysadení zeleného pásu diaľnice v dotyku so zastavaným územím obce.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Ovzdušie

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia je doprava vedúca po diaľnici produkciou výfukových plynov. Miestnymi zdrojmi znečistenia sú aj domáce kúreniská (prevažné palivo zemný plyn). Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia.

Voda

Kvalita vody v miestnych tokoch je veľmi dobrá, je ohrozovaná len povrchovými vodami z okolitých plôch. Riziko znečisťovania odpadovými vodami z domácností je znížené čiastočne vybudovanou verejnou splaškovou kanalizáciou.

Obyvateľstvo je zásobované pitnou vodou z lokálnych studní. Voda v studniach v obci nie je znečistená a je vhodná na pitie. V katastri obce nie sú dostatočne výdatné vodné zdroje postačujúce na zásobovanie celej obce pitnou vodou z obecného vodovodu.

Pôda

V riešenom území nie sú žiadne znehodnotenú pôdy ani žiadne zdroje znečistenia pôd. Protierozne opatrenia boli vykonané najmä zriadením trvalých trávnych porastov na eróziu ohrozených plochách. V lokalite Do ulíc boli vybudované vodozádržné opatrenia na miestnom potoku.

Obytné prostredie

Hlavným negatívnym javom v riešenom území z hľadiska bývania je hluk z dopravy – týka sa to najmä hluku z diaľnice D1, čiastočne aj z cesty I. triedy č. 18, ktorej úsek tvorí prietah samotnou obcou.

Tuhé odpady

Zber komunálneho odpadu v obci je zabezpečený zmluvným vývozom, ktorý zabezpečuje aj zber separovaných odpadov – plasty, papier a sklo. Problémom je nevhodný spôsob likvidácie neseparovaného odpadu, ktorý sa ukladá na skládku.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Samotné schválenie územnoplánovacej dokumentácie nebude mať žiadny priamy vplyv na životné prostredie. Schválená územnoplánovacia dokumentácia je však nástrojom na usmerňovanie využívania územia a realizáciu stavieb a činností v ňom. Až konkrétna realizácia stavieb a činností bude vplývať na životné prostredie vrátane vplyvu na prírodné prostredie a vplyvu na obyvateľstvo. Stavby a činnosti, u ktorých je možné predpokladať vplyvy na životné prostredie podliehajú ich posúdeniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Takýmito stavbami a činnosťami v riešenom území by mohli byť napr. realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch, výstavba vodných nádrží s výškou hrádze nad 3 m nad základovou líniou, výstavba budov pre kultúru a verejnú zábavu ak tieto budú mať úžitkovú plochu väčšiu než 2000 m², ubytovacích a stravovacích zariadení v rekreačných areáloch mimo zastavaného územia ak tieto budú mať viac než 100 stravovacích miest a viac než 50 ubytovacích miest alebo výstavba športových areálov ak tieto budú mať využiteľnú nekrytú plochu nad 5000 m².

Riešenie územného plánu obce Fričovce obsahuje návrh nových funkčných plôch resp. stavieb alebo činností:

- plochy bývania navrhované v zastavanom území obce a na plochách nadväzujúcich na zastavané územie obce, výstavbu v prelukách súčasnej zástavby
- plochy občianskej vybavenosti navrhnuté v zastavanom území obce
- plochy výrobných a skladových areálov v súčasne zastavanom území obce a na plochách nadväzujúcich na zastavané územie obce
- plochy súkromnej zelene (záhrady, sady), ochrannej a izolačnej zelene, krajinskej a sprievodnej zelene v zastavanom území obce a v jej okolí
- plochy rekreácie a športu na plochách nadväzujúcich na zastavané územie obce
- turistické a cykloturistické trasy vedúce z obce do najbližších turistických cieľov a susedných obcí.

Žiadna z uvedených plôch, stavieb alebo činností nezasiahne do žiadneho chráneného územia alebo záujmového územia ochrany prírody. U žiadnej z týchto plôch, stavieb alebo činností sa na úrovni územného plánu nepredpokladá

významný negatívny vplyv na životné prostredie. Pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľstva a ochranu majetku sa predpokladá pri realizácii protipovodňových opatrení, aj keď tieto znamenajú istý negatívny vplyv na prírodné prostredie.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Súčasný počet obyvateľov obce je cca 1100, výhľadový počet v roku 2030 je 1200, čo je zároveň predpokladaný počet obyvateľov dotknutých vplyvmi riešenia územného plánu obce. Vzhľadom k tomu, že riešenie územného plánu obsahuje návrh výstavby objektov na zlepšenie životných podmienok obyvateľov (plochy bývania, občiansku vybavenosť, dobudovanie technického vybavenia územia), využitie prírodného potenciálu na rozvoj rekreácie a športu ako aj návrh na ochranu zložiek životného prostredia (výstavbu verejného vodovodu, rozšírenie splaškovej kanalizácie, protihlukové opatrenia, vodozádržné opatrenia) nie je predpoklad, že by tieto stavby a činnosti negatívne ovplyvnili tam bývajúcce obyvateľstvo. Zóny výrobných a skladových zariadení sú v dostatočnej vzdialenosti od obytných plôch a nebudú negatívne ovplyvňovať ich obyvateľov. Územný plán neobsahuje návrhy, ktoré by vytvárali riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľov a návštevníkov obce, naopak, obsahuje opatrenia vytvárajúce predpoklady jeho zlepšenia.

Realizáciou návrhov obsiahnutých v ÚPN sa vytvárajú podmienky na kladné sociálne a ekonomické dôsledky zlepšením podmienok bývania a zamestnanosti v obci hlavne rozšírením technickej infraštruktúry, dobudovania občianskej vybavenosti a zároveň návrhy na dotvorenie MÚSES a ďalšie ekostabilizačné opatrenia, ktoré prinášajú pozitívne riešenia na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Krátkodobé prechodné zhoršenie je možné počas samotnej výstavby niektorých stavieb (zvýšená hlučnosť, prašnosť, produkcia odpadov), z dlhodobého hľadiska však nepredstavuje zvýšené riziko.

Negatívny vplyv na pohodu bývania aj zdravotný stav obyvateľov obce má existujúci úsek diaľnice D1 a prietah cesty I/18 cez obec. Územný plán obsahuje návrh výstavby ďalších protihlukových bariér a výsadbu izolačnej zelene pozdĺž diaľnice a vybudovanie prvkov upokojenia dopravy na prietahu cesty I/18 – spomaľovanie ostrovčeky a chránené prechody pre chodcov. Znížením rýchlosti vozidiel klesá aj produkcia hluku, vibrácií a exhalátov ako aj dopravná nehodovosť.

Územný plán sa spracováva na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva a ním schváleného zadania, do ktorého boli zapracované aj podnety obyvateľov a obsahuje činnosti prijateľné a potrebné pre dotknutú obec.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

ÚPN obce neobsahuje návrhy stavieb alebo činností majúce negatívny vplyv na horninové prostredie v riešenom území. Realizáciou návrhov podľa územného plánu bude ovplyvnená len povrchová vrstva kvartérnych fluviálnych sedimentov – piesky, štrky, íly .

V katastri obce Fričovce nie sú evidované ložiská nerastných surovín. Lokality navrhovanej výstavby nie sú ohrozené aktívnymi ani potenciálnymi svahovými pohybmi, predpokladaná intenzita možných zemetrasení je nízka a nepredstavuje potenciálne ohrozenie ľudských aktivít.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu riešenia územného plánu nevyvolá významnejšie zmeny v klimatických pomeroch obce a jej okolia. Výsadba obytnej zelene v lokalitách výstavby rodinných domov bude kompenzovať zastavenie časti dotknutých pozemkov. Vodozádržné opatrenia a najmä revitalizácia rybníka kladným spôsobom ovplyvnia mikroklimu daného územia ochladzovaním a zvyšovaním vlhkosti vzduchu.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisí)

Územný plán neobsahuje návrh žiadnych prevádzok alebo činností, ktoré by mohli významne negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. Novo navrhovaná výstavba a rekonštrukcia budov budú realizované už v súlade so sprísnenými tepelnotechnickými normami, verejné budovy v nízkoenergetickom štandarde, a budú vo väčšej miere využívať obnoviteľné zdroje energie, čo všetko prispeje k zníženiu množstva imisí z lokálnych tepelných zdrojov. Pozitívny vplyv na čistotu ovzdušia v obci bude mať aj realizácia navrhnutých zemných valov a izolačnej zelene pozdĺž trasy diaľnice D1, čím sa obmedzí aj prienik emisií z dopravy do zastavaného územia obce.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Na vodné pomery v katastrálnom území Fričovce budú mať vplyv najmä tieto v územnom pláne navrhované činnosti:

- regulácia úseku toku Svinky v západnej časti obce po okraj zastavaného územia – zabezpečí prevedenie prietoku Q_{100} – storočnej vody. Pre optimalizáciu podmienok pre zoobentos a fytoobentos má byť riešená korytom s dvojitou bermou, vnútorný profil s malým pozdĺžnym sklonom, vodnými prepážkami, mikrozdžrami a pod.

- obnova vodných nádrží v parku pri kaštieli a rybníka na východnom okraji obce bude znamenať zrevitalizovanie vodných plôch s pozitívnym dopadom na vodnú a vodomilnú flóru a faunu

- dobudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci vrátane novej zástavby bude mať pozitívny vplyv na čistotu povrchových a podzemných vôd v obci a v povodí pod obcou, podmienkou je dodržiavanie prevádzkového poriadku, pravidelné kontroly a potrebná údržba zariadenia čistiare odpadových vôd

- realizácia vodozádržných opatrení v extraviláne ale aj v zastavanom území (vsakovacie studne, zachytávanie dažďovej vody do nádrží na úžitkovú vodu) zníži odtok z územia v období zrážok vrátane povodňových situácií a bude mať aj ekostabilizačný vplyv na súčasnú krajinu.

V územnom pláne nie sú navrhované opatrenia, ktoré by relevantným spôsobom menili odtokový režim alebo zásoby a kvalitu podzemných vôd. Naopak, dobudovanie splaškovej kanalizácie a výstavba verejného vodovodu v celej obci budú mať dlhodobý pozitívny vplyv na podzemné aj povrchové vody.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

V rámci už zastavaného územia obce existujúce alebo v riešení územného plánu navrhované aktivity nebudú mať zásadný vplyv na pôdu. Na týchto plochách sa už aj dnes vo veľkej miere vyskytujú premenené antropogénne, prípadne až spustnuté

pôdy, ktoré nemajú z hľadiska prirodzenej bonity zásadný význam. V lokalitách rozšírenia súčasne zastavaného územia o nové plochy pre výstavbu rodinných domov budú vplyvy na pôdu zásadnejšie, bude sa jednať o plošné zábery pôdy, o jej značnú premenu vrátane zmeny bonity.

Všeobecne územný plán umiestňuje novú výstavbu rodinných domov do zastavaného územia obce alebo na plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie v údolnej časti katastra v priestore južne od trasy diaľnice D1. Ide o plochy nevyužívanej poľnohospodárskej pôdy v lokalite Hôrka, súčasných záhumienkov v lokalite Pod Sosničky a plochy trvalých trávnych porastov s väčším sklonom v lokalite Bednárovec. Všade ide o plochy, ktoré nie sú vhodné na efektívnu poľnohospodársku veľkovýrobu z dôvodu izolovanosti (Hôrka) alebo vyššej svahovitosti (Bednárovec, Pod Sosničky). V lokalite Bednárovec je pôda ohrozená povrchovou pôdnou eróziou, tu je zastavaním územia, terénnymi úpravami, zmenou užívania a vodného režimu pozemkov možné vodnej erózii predísť. Navrhovaným spôsobom rozvoja obce bude zabezpečená ochrana pôdy v iných lokalitách vhodnej na poľnohospodársku veľkovýrobu.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Každá ľudská aktivita má vplyv na faunu a flóru konkrétnej lokality a dôsledky aj na širšie územie, a preto aj aktivity súvisiace s navrhovaným rozvojom obce Fričovce budú mať vplyv na prírodné prostredie v rôznej miere významnosti. Najväčší vplyv budú mať ďalšie rozšírenie zastavaného územia obce a navrhovaná obnova malých vodných nádrží a najmä Fričovského rybníka.

Výstavba objektov rodinných domov a podnikateľských zariadení na nových plochách bude znamenať stratu stanovnísk, pobytových možností resp. hniezdnych možností pre rastliny a živočíchov viazané na pôvodné prírodné prostredie. Vzhľadom na veľkosť a polohu novo zastavovaných plôch ide o nepodstatný zásah a stratu, lebo ide o plochy pod silným antropogénnym tlakom už v súčasnosti. Návrhom novej výstavby bude dotknutá časť lúčnych biotopov národného významu v lokalite Bednárovec, v ostatných návrhom dotknutých lokalitách sa významné biotopy nevyskytujú. Rozšírenie urbanizovaného prostredia prináša zlepšenie podmienok pre živočíchov, viazané na urbánne prostredie ako sú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), vrabec domový (*Passer domesticus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*).

Úprava vodného toku Svinka v západnej časti obce bude mať negatívny vplyv na organizmy tam žijúce, na biodiverzitu, pobrežné biotopy a na funkciu biokoridoru. Miera negatívneho zásahu je závislá na spôsobe úpravy toku. Najviac negatívnych vplyvov prináša regulácia toku realizovaná výlučne technickými prostriedkami a metódami formou v plnej miere nepriepustným materiálom spevneného derivačného kanála. V riešenom územnom pláne sa navrhovaná úprava časti toku Svinky predpokladá ekologickým spôsobom, vegetačnou úpravou brehov, úpravou dna stabilizačnými prahmi a obnovou líniovej pobrežnej zelene, čím sa negatívne vplyvy zásahu do vodného toku minimalizujú.

Obnova rybníka je navrhovaná aktivita s prevažne pozitívnym vplyvom na prírodné a životné prostredie v danej lokalite. Aj keď sa odstránením nánosov čiastočne zmenia stanovištné podmienky pre mokraďovú faunu a flóru a počíta sa aj s rekreačným využívaním vodnej plochy, čo neprispieva k vyššej biodiverzite lokality, rybník predstavuje najvýznamnejší biotop pre vodné a mokraďové spoločenstvá a najmä obojživelníky v širokom okolí. Pri plánovaní ľudských aktivít v tomto priestore je najdôležitejšie odstraňovať bariéry medzi rybníkom a jeho okolím zabraňujúcim migrácii živočíchov. Tu je najväčším problémom jarná migrácia žiab do rybníka cez príľahlú cestu I.triedy.

Stabilizácia existujúcich a vytvorenie nových plôch zelene (krajinnej, sprievodnej, ochrannej, izolačnej, ale aj obytnej a rekreačnej) je vo všeobecnosti prínosom pre zlepšenie kvality biodiverzity územia, osobitne z hľadiska možnosti obsadzovania územia niektorými chránenými druhmi rastlín a živočíchov z blízkych lokalít v pohoriach Branisko a Bachureň alebo Šarišská vrchovina.

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Nové funkčné plochy, stavby a činnosti, navrhované v územnom pláne, nebudú negatívne vplývať na krajinu a jej scenériu. Sú umiestnené v údolnej časti katastra, v nadväznosti na súčasne zastavané plochy, preto nenarušia celkový pôvodný ráz krajiny Šarišskej vrchoviny a jej vnímanie aj z dôvodu, že sa nejedná o plošne rozsiahle návrhy. Navrhované objekty nevytvoria nové dominanty v krajinnej štruktúre, tými zostanú prírodné prvky a už existujúce najrozsiahlejšie ľudské dielo v dotknutom území, ktorým je diaľnica D1.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

V katastrálnom území Fričovce sa nenachádzajú žiadne chránené územia alebo prírodné objekty podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. V celom katastri Fričovce platí základný 1. stupeň ochrany prírody. V riešenom území sa nachádzajú biotopy národného a európskeho významu – lesné a lúčne biotopy v južnej aj severnej časti katastra. Tých sa čiastočne dotkne návrh zástavby v lokalite Bednárovec, kde sa nachádzajú mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3a) – tzv. „mätonohové pasienky“, ktoré však v poslednej dobe ako lúky a pasienky využívané nie sú a zarastajú náletovými drevinami.

V areáli miestneho kaštieľa sa nachádza pamiatkovo chránený park. V rámci neho sa počíta s obnovou pôvodných malých vodných plôch ako súčasťou kompozície parku, čo bude mať pozitívny vplyv na biodiverzitu dotknutej lokality.

Z prvkov lokálneho systému ekologickej stability v katastri obce bude návrhom úpravy časti toku Svinky dotknutý lokálny biokoridor, najmä jeho sprievodná zeleň, ktorú je pri správne navrhnutom a zrealizovanom ekologickom návrhu úpravy možné obnoviť. Obnova malých vodných plôch v parku kaštieľa a rybníka pri obci budú mať dlhodobý pozitívny vplyv na funkciu oboch lokalít ako lokálnych biocentier.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V návrhu územného plánu nie sú žiadne aktivity, u ktorých by bolo možné predpokladať negatívny vplyv na kultúrne a historické pamiatky. Celý pamiatkový areál kaštieľa je určený na zachovanie a obnovu. Zachovanie a obnova je navrhnuté aj v prípade areálu bývalého liehovaru oproti kaštieľu.

Negatívne vplyvy na známe archeologické náleziská sa z dôvodu realizácie v územnom pláne navrhnutých aktivít nepredpokladajú. Nie sú vylúčené nálezy zatiaľ neznámych archeologických objektov aj mimo známe archeologické lokality, preto je potrebné pri stavebnej činnosti každý nález ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu Prešov.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V katastrálnom území Fričovce nie sú známe paleontologické náleziská ani významné geologické lokality, preto tieto vplyvy neskúmame.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy na životné prostredie, vyvolané realizáciou územnoplánovacej dokumentácie, sa nepredpokladajú.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia ÚPN obce Fričovce je vypracovaná v súlade s § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý stanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Všetky stavby a činnosti navrhované v ÚPN obce budú mať určitý vplyv na životné prostredie. Na úrovni územného plánu, najmä jeho plošného vymedzovania navrhovaných funkčných plôch, stavieb a činností s cieľom skvalitňovania životného prostredia, nie je predpoklad ich významnejšieho negatívneho vplyvu ani na prírodné prostredie.

Regulácia činností a stavieb realizovaných v budúcnosti podľa návrhu ÚPN obce musí byť zabezpečená tak, aby sa minimalizoval ich negatívny vplyv na životné prostredie aj dodržaním ustanovení aktuálnych právnych predpisov uplatňujúcich sa v ochrane a tvorbe životného prostredia:

- v oblasti komplexnej ochrany životného prostredia:

zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA)

- na úseku ochrany ovzdušia:

zákon č. 137/2010 Z.z. o ochrane ovzdušia

vyhláška MŽP SR č. 31/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a celkové množstvo kvôt znečisťujúcich látok

vyhláška MŽP SR č. 314/2010 Z.z., ktorou sa ustanovuje obsah programu znižovania emisií zo stacionárnych zdrojov

znečisťovania ovzdušia a obsah údajov a spôsob informovania verejnosti

vyhláška MP, ŽPaRR SR č. 356/2010 Z.z., ktorou sa ustanovuje obsah programu znižovania emisií zo stacionárnych zdrojov

znečisťovania ovzdušia a obsah údajov a spôsob informovania verejnosti

- na úseku ochrany vôd:

zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon)

zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami

zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných

minerálnych vodách

zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve

na úseku ochrany pôdneho fondu a ochrany lesa:

zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch

zákon č. 279/2009 Z.z. o poľovníctve

- na úseku ochrany prírody a krajiny:

zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z.

- na úseku odpadového hospodárstva:

zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch

vyhláška MŽP SR č. 238/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch

vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov

vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z.z.

- na úseku hluku:

Nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií

- na úseku pamiatkovej starostlivosti:

zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu

- na úseku ochrany zdravia:

zákon č. 596/2002 Z.z. o ochrane zdravia ľudí

- na úseku banskej činnosti

zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon).

14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu

V rozsahu hodnotenia vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Fričovce“, stanovenom Okresným úradom v Prešove, sú uvedené špecifické požiadavky zo stanovísk k oznámeniu. Všetky uvedené požiadavky sú všeobecného charakteru a budú splnené pri dopracovaní konečného návrhu územného plánu obce Fričovce.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V návrhu územného plánu sú stanovené aj zásady tvorby a ochrany životného prostredia v obci pre jeho jednotlivé základné zložky:

Ovzdušie

V riešenom území nie je a nebude žiadny väčší zdroj znečistenia ovzdušia. Vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude prevažne na báze zemného plynu, spotrebiče budú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia bude automobilová doprava. Cesty I. a III. triedy prechádzajúce obcou sú pomerne málo dopravné zaťažené, najviac zaťaženou je diaľnica D1 vedúca pozdĺž severnej časti obce. Výstavbou diaľnice došlo k výraznému zníženiu znečistenia ovzdušia v celej obci v okolí prietahu cesty I. triedy, dotknutou je teraz zástavba na okraji obce pozdĺž diaľnice. Súčasťou návrhu zelene je aj výsadba izolačného pásu pozdĺž diaľnice a výsadba sprievodnej a izolačnej zelene na svahoch diaľničného telesa.

Voda

Odpadové vody z obce budú odvádzané dobudovanou splaškovou kanalizáciou do ČOV Fričovce. Výstavbu kanalizácie je potrebné zabezpečiť vo všetkých ešte neodkanalizovaných a na navrhovaných zastavaných plochách. Studne pri rodinných domoch môžu slúžiť len ako zdroj úžitkovej vody.

Pôda

V riešenom území nie je navrhované žiadne zariadenie alebo prevádzka ohrozujúca čistotu alebo kvalitu pôd. Jednotliví stavebníci sú povinní sňať orniciu z plochy stavby, vhodne ju skladovať počas výstavby a použiť ju na sanáciu okolia postavených objektov alebo iných málo úrodných plôch. Pred samotnou výstavbou je nutné vyňať príslušné časti pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. V extraviláne obce je potrebné vykonať navrhované opatrenia na obmedzenie erózie pôd, najmä rozčlenenie dlhých honov na svahoch vsakovacími pásmi v kombinácii s výsadbou krajinej zelene.

Odpady

Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú vybavené 110 l smetnými nádobami na vlastných pozemkoch. Vývoz domového odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Tento vývozca zabezpečuje aj zber separovaného odpadu. Tekuté odpady budú odvedené verejnou kanalizáciou do MČOV. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene budú recikulované kompostovaním. Kompostovisko je vybudované pri Kopytovskom potoku.

Zeleň

Základnou zložkou zelene v riešenom území bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov, vytváranie obytných a okrasných zelených plôch najmä pri starších domoch, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov a na záhumienky v okolí obce. Odporúčame organizovať v súťaž o najkrajšiu záhradu, balkón, ulicu.

Verejná zeleň bude čo do množstva len doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. Najvýznamnejšou plochou zelene v obci je pôvodný park pri kaštieli.

V rámci úprav verejných priestranstiev a areálov občianskej vybavenosti budú dotvorené a udržiavané malé parkovo upravené plochy.

Na jednotlivých uliciach bude všade tam, kde to priestorové pomery dovoľia, verejná zeleň zastúpená jednostrannými zelenými pásmi pozdĺž ciest, v ktorých je možné vysadiť vysokú zeleň formou stromoradií a nízku zeleň - kroviny. Vytvorí sa tým systém líniovej verejnej zelene, prepájajúci jednotlivé súvislejšie plochy verejnej zelene v obci s krajinou zeleňou. Vytvorí sa tým kostra systému zelene, ktorá bude plniť funkciu kostry ekologickej stability v riešenom území.

Izolačnou zeleňou bude navrhovaný zelený pás pozdĺž diaľnice D1 v úseku od východného okraja obce po západnú hranicu katastra.

Prírodnú zeleň v riešenom území okrem lesných porastov predstavuje náletová líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a erózných rýh. Túto zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdochrannú a ekologickú funkciu. Obmedzenie výskytu burinných druhov sa dosahuje dosadbou krovín a drevín a vykášaním ich okrajov. Najvýznamnejšou je sprievodná zeleň toku Svinka, ktorá je biokoridorom lokálneho významu. Pobrežné lužné porasty majú bioekologickú, priestorotvornú a klimatickú funkciu, preto je nutné zachovať ich a doplniť aj v úseku vybudovanej úpravy toku. Významným lokálnym biocentrom je historický chránený park v okolí kaštieľa.

Pri výsadbe verejnej treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

Zásady ochrany a tvorby zdravého životného prostredia a trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov v riešenom území sú premietnuté aj do **regulatívov priestorového usporiadania a využívania územia**, ktoré sú súčasťou návrhu záväznej časti územného plánu. Regulatívy priestorového usporiadania stanovujú prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky pre využitie jednotlivých plôch na území obce. Územný plán stanovuje priestorové usporiadanie obce v štruktúre základných funkčných plôch bývania, občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, výroby, trás dopravy a technickej infraštruktúry a sústavou verejnej a krajinej zelene:

- **plochy bývania** tvoria najväčšiu časť zastavaného územia sídla. Podľa územného plánu sa bude intenzifikovať využívanie súčasne zastavaného územia obce dostavbou prelúk a výstavbou v nadmerných záhradách pôvodnej zástavby. Vzhľadom na predpokladaný rozvoj obce sú navrhnuté aj nové lokality bývania v priamej nadväznosti na súčasne zastavané plochy. Navrhované sú na plochách, kde výstavbou nebudú ohrozené chránené prvky prírody, prírodné zdroje, časti územného systému ekologickej stability, chránené druhy pôdy alebo poľnohospodárskych kultúr, podzemné vody, stabilita územia a zdravie obyvateľstva
- **občianska vybavenosť** v obci sa bude rozvíjať prevažne v rámci súčasne zastavaného územia prestavbou a dostavbou existujúcich zariadení a využívaním zastavaných plôch v jej centre
- v oblasti **športu a rekreácie** rešpektuje existujúce funkčné plochy a zariadenia, dopĺňa maloplošné ihriská v plochách bývania a obnovuje rekreačné využitie miestneho rybníka. Rekreáciu rozvíja novými trasami pre pešiu a cykloturistiku v extraviláne obce
- rozvoj **výrobných areálov** je založený na prestavbe a využívaní plôch pôvodného hospodárskeho dvora ŠM a existujúceho areálu spoločnosti Umakov
- v oblasti **krajinnej, verejnej a súkromnej zelene** regulatívy deklarujú zachovanie plôch prírodnej zelene a chráneného parku pri kaštieli, miestnu provenienciu verejnej zelene a vymedzuje podmienky funkcie hospodárskej zelene
- v oblasti **dopravy** je navrhnutá hierarchicky usporiadaná komunikačná sieť v súčasne zastavanom aj na zastavanie určenom území doplnená o koncepciu rozvoja nemotorovej pešej a cyklistickej dopravy, prvkov ukludnenia a zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky
- regulatívy určujú aj zásady **zásobovania vodou, odkanalizovania, protipovodňovej ochrany a vodozádržných opatrení, zásobovania energiou a využívania obnoviteľných zdrojov energie**. Regulatívy taktiež určujú spôsob ochrany archeologických lokalít, lesných porastov, ovzdušia, vody a pôdy, určujú spôsob nakladania s odpadmi a udržiavania funkčnosti územného systému ekologickej stability.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Kritériami pre hodnotenie navrhovanej územnoplánovacej dokumentácie ako celku prihládajúc na v nej navrhované aktivity sú problémy existujúceho a navrhovaného urbanizovaného prostredia. Ide o priestorový a funkčný vzťah vplyvov rozloženia navrhovaných aktivít na jednej strane a prijateľnosti činností pre obec, k tvorbe o ochrane životného prostredia vrátane prírodného prostredia na strane druhej. Výber optimálneho variantu predstavuje komplexnú kategóriu, vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov a dopadov, ako sú:

- vplyv na obyvateľstvo, predovšetkým na jeho zdravie a pohodu
- vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia
- vplyvy na prírodu, chránenú prírodu a ekologickú stabilitu
- vplyvy na krajinu a jej historickú štruktúru
- environmentálne dôsledky
- sociálne – ekonomické dôsledky
- územno – technické dopady
- širšie územné vplyvy a potreby regiónu.

2. Porovnanie variantov

Porovnanie návrhu ÚPN s nulovým variantom

Vzhľadom na historický vývoj, súčasný stav, technické a prírodné podmienky, najmä morfológiu a reliéf terénu riešeného územia, to znamená priestorových možností rozvoja obce, nie je možné územný plán postaviť na koncepčne rozdielnych variantoch. Prírodzene existuje tzv. „nulový variant“, ktorý predstavuje súčasný bez pôsobenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie .

Nulový stav znamená súčasný stav využívania riešeného územia obce v rozsahu jeho súčasne zastavaného územia aj mimo zastavaného územia. Druhým variantom je plánovaný stav podľa riešeného ÚPN obce. Pri porovnaní týchto dvoch variantov je možné skonštatovať, že navrhovaný územný plán je pre rozvoj obce a jej obyvateľov výhodnejší, preto obsahuje riešenie existujúcich aj potenciálnych environmentálnych záťaží s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie aj zdravie obyvateľstva. Vytvára tiež predpoklady na zlepšenie ekonomického postavenia obce.

Predpokladané vplyvy na životné prostredie, vyplývajúce z navrhovaného územného plánu obce, spolu s opatreniami na elimináciu negatívnych vplyvov, definovaných v záväznej časti ÚPN, nezvyšujú antropogénnu záťaž v území, ktorá by významne negatívne ovplyvnila súčasný stav životného prostredia obce a preto je odporúčaný navrhnutý územný plán.

Vzhľadom k súčasnej štruktúre krajiny v katastrálnom území obce, jej morfológii, reliéfu a výškovému členeniu, je obtiažne zakomponovať technické prvky navrhované v územnom pláne do krajiny tak, aby nedošlo k vplyvom na prírodné územia a druhy, vplyvom na prvky územného systému ekologickej stability, na scenériu krajiny, jej historickú štruktúru a celkovo k využívaniu krajiny. Napriek tomu pri realizácii činností podľa územného plánu a pri súčasnom rešpektovaní záujmov ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany prírody a krajiny môže dôjsť k prijateľnému a potrebnému kompromisu.

Pri porovnaní variantov riešenia územného plánu, t.j. navrhovaným územným plánom a tzv. nulovým variantom, vychádzajú nasledujúce výsledky:

Vplyvy na obyvateľstvo - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyv na horninové prostredie – výsledok je indiferentný

Vplyv na klimatické prostredie – výsledok je indiferentný

Vplyvy na ovzdušie - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na vodné pomery - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na pôdu – výhodnejší je nulový variant

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy - výhodnejší je nulový variant

Vplyvy na krajinu - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na chránené územia - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na územný systém ekologickej stability - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyv na pamiatky - výsledok je indiferentný

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality – nehodnotí sa

Bodové porovnanie variantov:

Nulový variant – 2 body

Územný plán – 6 bodov

Indiferentný výsledok - 4 body

Poznámka: Indiferentný výsledok znamená, že zásahy do životného resp. prírodného prostredia v dôsledku aplikácie predloženého návrhu územného plánu sú nepodstatné a nemenia predmet posudzovania.

Záver: Podľa hodnotenia je jednoznačne výhodnejší variant územného plánu !

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Základom hodnotenia vplyvov činností navrhovaných v územnom pláne na životné prostredie bolo vyhodnotenie súboru kritérií podľa prílohy č.5 k zákon č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov na základe poznania krajiny a bioty riešeného územia posudzovateľom. V procese vyhodnotenia vplyvov ÚPD sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území vrátane environmentálnych dokumentácií súvisiacich s problematikou obce, z vlastných poznatkov posudzovateľa o území, z konzultácií a skúseností s obdobnými dokumentáciami, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi a záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracúvaní správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre obec Fričovce chýbajú niektoré konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie, t.j. chýbajú výsledky konkrétnych meraní resp. monitorovania územia priamo v obci (napr. chýbajúce konkrétne údaje z meraní o stave ovzdušia, povrchových vôd, pôdy a pod.)

Neurčitosti pri hodnotení vyplývajú z faktu, že posudzovanie vplyvov ÚPN na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definované v ÚPN nie sú určené konkrétnejšími

kvantifikátormi. Keďže sa posudzuje koncept územného plánu, aj jeho záverečný tvar môže byť od konceptu čiastočne odlišný. Preto na základe návrhu ÚPN ešte nie je možné podrobnejšie a presnejšie určiť, o ktoré a aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností v rámci navrhovaných funkčných plôch pôjde. Detailné technické riešenia a údaje sa budú riešiť na úrovni konkrétnej projektovej prípravy stavieb.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Obec Fričovce nemala doteraz platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce s cieľom zabezpečenia jej atraktívnosti pre tam bývajúcce obyvateľstvo aj jej návštevníkov, zabezpečenia podmienok pre ekonomický a sociálny rast pri minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie, pri realizácii nových aktivít na území obce je nevyhnutné riadiť sa koncepčným dokumentom s jasne stanovenými priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený Územný plán obce Fričovce spĺňa.

Jednou z hlavných funkcií územného plánu je návrh opatrení na zlepšenie podmienok pre zdravie obyvateľstva. Najdôležitejšia je naďalej funkcia obytná, podporená občianskou vybavenosťou. Jestvujúce zastavané územie bude intenzifikované na disponibilných plochách, ale navrhnuté je aj jeho rozšírenie pre umiestnenie ďalších rodinných domov. Návrh územného plánu zahŕňa rozšírenie vodovodnej siete a splaškovej kanalizácie, rozvoj verejnej a vyhradenej zelene, športových a rekreačných areálov a zariadení aj ekonomického zázemia obce.

Územný plán obce Fričovce je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie nadradenými územnoplánovacími dokumentáciami, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych záťaží, rešpektuje doterajší historický rozvoj obce, jej charakter, územný systém ekologickej stability chránenú prírodu a historické pamiatky.

Posudzovaný návrh územného plánu obce Fričovce, vypracovaný Ateliérom Urbeko, s.r.o., **odporúčame schváliť**, a na základe vyhodnotenia vybraných kritérií - hodnotenia jednotlivých vplyvov na životné prostredie podľa prílohy č.5 k zákonu č. 24/2006 Z.z., časti III, odporúčame schváliť **variant deklarovaný v návrhu ÚPN**.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing.arch. Vladimír Ligus

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli informácie uvedené v podkladoch pre vypracovanie územného plánu obce (Prieskumy a rozbor), v návrhu ÚPN obce, na internetových stránkach, v dostupnej literatúre a podklady poskytnuté obecným úradom, doplnené vlastnými poznatkami a údajmi spracovateľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Vo Fričovciach dňa2015

.....

PhDr. Ján Mikula

starosta obce